

ЗВІТ

про стратегічну екологічну оцінку
проєкту Стратегії розвитку Жовтоводської
міської територіальної громади Кам'янського
району Дніпропетровської області
на період до 2027 року

2023 рік

ВСТУП	3
1 Зміст та основні цілі Стратегії розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року та її зв'язок з іншими документами державного планування (далі - ДДП)	4
2 Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі охорона здоров'я населення та прогнози зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	16
2.1 Загальна характеристика Жовтоводської МТГ	17
2.2 Атмосферне повітря	17
2.3 Водні ресурси	18
2.4 Земельні ресурси та ґрунти	20
2.5 Надра	22
2.6 Біологічне різноманіття	22
2.7 Природно-заповідний фонд та екологічна мережа	23
2.8 Відходи та радіаційне забруднення	23
2.9 Демографічна ситуація та стан здоров'я населення	27
2.10 Ймовірні зміни стану здоров'я населення, якщо ДДП не буде затверджено	29
3 Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	30
4 Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються ДДП, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	37
5 Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються ДДП, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки ДДП	41
6 Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	44
7 Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП	46
8 Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	50
9 Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	52
10 Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	54
11 Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	54
Список літератури	55
Виконавці	56

ВСТУП

Одними з найактуальніших проблем сьогодення є екологічні, які істотно впливають на здоров'я людей та навколишнє середовище.

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, яка спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку та пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Метою національної екологічної політики є стабілізація і поліпшення стану навколишнього природного середовища України шляхом інтеграції екологічної політики до соціально-економічного розвитку України для гарантування екологічно безпечного природного середовища для життя і здоров'я населення, впровадження екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем.

Саме тому, в основу формування державної екологічної політики покладено принцип, згідно з яким екологічна безпека є складовою національної безпеки держави. Ставлення до природи, стан охорони навколишнього природного середовища є тими показниками, які яскраво демонструють розвиток держави. Неможливо рухатися вперед, не використовуючи наукові досягнення, не впроваджуючи нові технології. Але при цьому важливо передбачити, як природа відреагує на діяльність людини, наскільки раціонально ми використовуємо її багатства, які є альтернативи тієї чи іншої діяльності.

Стратегічна екологічна оцінка (CEO) – це інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою CEO є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм з метою забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування дає змогу:

- визначити до яких наслідків для довкілля та здоров'я людей може привести реалізація пропонуваніх ініціатив та дає можливість здійснити всебічний аналіз можливого пливку планової діяльності на довкілля та запобігти або пом'якшити можливі негативні екологічні наслідки;
- запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.

Головною метою Стратегії розвитку Жовтководської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області до 2027 року (далі Стратегія) є реалізація завдань та заходів для забезпечення ефективного розвитку громади, підвищення конкурентоспроможності, екологічної безпеки, комфортних умов проживання населення та реалізацію спільних інтересів влади, громади та бізнесу.

Затвердження Стратегії розвитку Жовтководської міської територіальної громади до 2027 року дає чіткий, деталізований план сталого розвитку громади, сприяє реалізації програм і заходів, визначених у Стратегії, необхідних ресурсів за кошти державного й обласного фінансування, вітчизняної та міжнародної донорських допомог.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЖОВТОВОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КАМ'ЯНСЬКОГО РАЙОНУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2027 РОКУ ТА ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Стратегія розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області до 2027 року є документом стратегічного планування місцевого рівня, який визначає пріоритети, впорядковує цілі та завдання відповідно до їх важливості та черговості, згідно яких вони реалізовуватимуться, а також дозволяє узгодити розвиток нашої громади зі змінами, що відбуваються в зовнішньому середовищі воєнний та повоєнний час.

Розробка Стратегії Жовтоводської громади базувалась на аналітично-описовій частині, яка представляє собою аналіз зміни основних соціально-економічних показників за останні 3 роки (2020-2022 роки) на основі результатів статистичних показників, інформації структурних підрозділів міської ради та виконавчого комітету, прогнозних розрахунків та інших чинних законодавчих і нормативних актів.

Стратегічне бачення майбутнього Жовтоводської територіальної громади складається з 4-х стратегічних напрямів, кожен з яких конкретизується в стратегічних цілях. Далі на їх основі сформовані цілі нижчого рівня - оперативні цілі та завдання.

Стратегічне бачення:

Жовтоводська ТГ - сучасна, комфортна громада сталого добробуту та правопорядку з потужним промисловим потенціалом та сприятливими умовами для залучення інвестицій, громада молоді та активних громадян, відкрита для бізнесу та самореалізації людини.

Успіх у реалізації Стратегії залежатиме від виконання заходів, розроблених на основі ґрунтового аналізу поточної ситуації в громаді, що дасть можливість забезпечити досягнення мети: прискорення економічного зростання громади, підвищення конкурентоспроможності та стійке зростання рівня якості життя людей.

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ			
<i>А. Громада збалансованого економічного розвитку</i>	<i>Б. Громада екологічної та енергетичної безпеки</i>	<i>В. Громада комфортних та безпечних умов проживання</i>	<i>Г. Громада ефективного врядування</i>
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ			
A1. Диверсифікація економіки зі сприятливими умовами для інвестування	Б1. Створення умов для поліпшення стану довкілля	В1. Розвинена та доступна інфраструктура	Г1. Покращення механізмів комунікацій та зв'язків влади і громадськості
A2. Розвиток підприємницького потенціалу	Б2. Ресурсоощадна та енергоефективна система життєзабезпечення громади	В2. Комфортний життєвий простір громади	Г2. Інформатизація та розвиток е-демократії
A3. Розвиток сільських територій	Б3. Створення комплексної системи поводження з відходами	В3. Сталий гуманітарний та соціальний розвиток	Г3. Підвищення громадської активності
A4. Створення і промоція туристичного продукту на території громади	Б4. Розвиток екомережі та рекреаційних зон	В4. Розвиток людського потенціалу	Г4. Розвиток громад

A1.	Диверсифікація економіки зі сприятливими умовами для інвестування
Завдання	Заходи
A1.1. Створення інвестиційних продуктів та інструментів	• Розробка та активна промоція інвестиційних пропозицій • Залучення коштів міжнародної технічної допомоги (МТД) та реалізація проєктів МТД на території громади • Створення ефективної системи супроводу впровадження інвестиційних проєктів • Розробка містобудівної документації • Юридичний та інший супровід інвесторів на початковому етапі інвестування • Підтримка інституцій, що сприяють економічному розвитку • Створення та оприлюднення баз даних (реєстрів) нерухомості для підтримки розвитку бізнесу • Інвентаризація земельних ділянок і створення інвестиційних пропозицій (реєстрів землі та нерухомості)
A1.2. Розвиток промислово-виробничого комплексу	• Створення Ради директорів • Підтримка розвитку підприємств добувної та переробної промисловості • Розробка інвестиційних проєктів для проведення реконструкції виробництв із збагачення уранової та залізорудної сировини, рекультивації хвостосховищ і гірничошахтних відвалів (відходів) • Підтримка діючих та сприяння створенню на території громади нових промислових підприємств • Розвиток нових сфер діяльності в промисловості, розширення сфери зайнятості
A1.3. Формування позитивного іміджу громади	• Розробка інтерактивного Інвестиційного паспорту громади • Просування позитивного іміджу (бренду) громади • Представлення громади на регіональних, національних та міжнародних інвестиційних і бізнес-форумах • Розробка та поширення (через економічні відділи Посольств) промоційних матеріалів з пошуку інвесторів для інвестиційних пропозицій
A1.4. Інноваційний розвиток	• Інформаційна підтримка інноваторам та інноваційним компаніям • Здійснення промоції продукції регіону за кордоном. • Участь в міжнародних наукових конференціях та підтримка програм обмінів • Покращення умов впровадження винаходів у виробництво. • Сприяння підготовці ІТ-фахівців • Модернізація функціонуючих підприємств через розвиток нових напрямків діяльності
A2.	Розвиток підприємницького потенціалу
Завдання	Заходи
A2.1. Створення сприятливого бізнес-середовища та спрощення дозвільних процедур	• Забезпечення прозорості та підзвітності регуляторних органів. • Формування позитивного іміджу підприємницької справи • Розробка єдиного інформаційного простору для стимулювання розвитку бізнесу у громаді • Поглиблення співпраці бізнесу і влади • Збільшення підприємницької активності населення • Створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього підприємництва. Підтримка підприємницьких ініціатив • Розробка єдиного інформаційного простору для стимулювання розвитку бізнесу в громаді
A2.2. Забезпечення розвитку інфраструктури підтримки МСБ	• Використання механізмів корпоративно-соціального партнерства для стимулювання розвитку бізнес-середовища та інфраструктури підтримки бізнесу. • Підтримка розвитку місцевих товаровиробників • Сприяння створенню мережі інфраструктури ведення

	підприємницької діяльності
A2.3. Інформаційна та ресурсна підтримка розвитку бізнесу	- Ефективна робота Координаційної ради підприємців - Підвищення рівня знань підприємців з питань підприємницької діяльності - Консультативна, інформаційна, методична, освітня підтримка тощо. - Створення бази даних товарів та послуг Жовтоводської громади - Підтримка розвитку суб'єктів малого та середнього бізнесу через стимулювання підприємницької ініціативи - Розвиток експорту в сегменті МСП
A3.	Розвиток сільських територій
Завдання	Заходи
A3.1. Інфраструктурний розвиток сільських територій	- Підтримка інженерної та соціальної інфраструктури в сільській місцевості громади (об'єкти освіти, культури, охорони здоров'я та ін.); - Підтримка створення інфраструктури відпочинку та дозвілля. - Покращення інфраструктури сільських територій, у першу чергу, доріг, освітлення та мереж водопостачання; - Збільшення кількості об'єктів торгівлі та побутового обслуговування населення
A3.2. Розвиток аграрної сфери	- Підтримка діючих та сприяння створенню нових господарств аграрного сектору економіки - Розвиток земельного господарства - Інвентаризація земель сільських територій - Сприяння залученню заходів, спрямованих на підтримку господарської діяльності аграріїв
A3.3. Розвиток фермерства	- Підтримка діючих та сприяння створенню нових фермерських господарств - Розвиток особистих селянських господарств
A4.	Створення і промоція туристичного продукту на території громади
Завдання	Заходи
A4.1. Розвиток територіальних туристичних продуктів	- Створення реєстру культурно-історичних об'єктів - Розробка нових туристичних маршрутів - Розвиток основних видів туризму - Формування нішевих туристичних продуктів - Проведення видовищних заходів з відпочинку та дозвілля - Створення системи просування туристичних продуктів - Забезпечення роботи офіційного туристично-інформаційного порталу на офіційному сайті Жовтоводської міської ради - Виготовлення інформаційних матеріалів про туристичні можливості громади - Підтримка проєктів, програм інститутів громадянського суспільства у сфері туризму - Розвиток зеленого, історичного, подієвого, фольклорного та інших видів туризму
A4.2. Розвиток інфраструктури туризму	- Формування інфраструктури розміщення - Розвиток туристичної інфраструктури - Організація інформаційно-пізнавальних турів за місцями туристично-рекреаційної привабливості громади та регіону
A4.3. Поліпшення якості послуг, кадрового забезпечення та комунікацій в туризмі	- Підвищення якості надання послуг туристичної сфери - Стимулювання розвитку МСП та інвестицій в туризм - Налагодження різнорівневих комунікацій - Популяризація туристичного продукту через участь у регіональних, загальноукраїнських та міжнародних спеціалізованих заходах (виставках, конференціях, засідань за круглим столом, семінарах,

	тренінгах тощо)
Б1.	Створення умов для поліпшення стану довкілля
Завдання	Заходи
Б1.1. Покращення стану довкілля та безпеки громади	- Відновлення дії Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води; - Розробка та впровадження Комплексної програми охорони навколишнього природного середовища Жовтоводської міської територіальної громади - Забезпечення безпеки громадян від опромінення радоном в житлових будинках громади (включно с. Мар'янівка), а також завершення очищення території від радіаційного забруднення - Поліпшення екологічного стану водойм, земель та повітряного середовища території - Впровадження сучасних технологій очищення стічних вод при скиданні їх в річкову систему підприємствами - Збільшення площі зелених насаджень громади - Покращення якості питної води - Проведення обстеження потенційно забруднених ділянок вулиць громади - Проведення комплексу робіт із реабілітації забрудненої території міста: рекультивація порушених і забруднених земель, здійснення заходів протирадіаційного захисту - Проведення моніторингових досліджень рівнів шумового навантаження території, автомобільних доріг та в житловій забудові, здійснення розрахунків очікуваних рівнів шумового навантаження - Здійснення заходів щодо зменшення рівнів шуму шляхом озеленення, встановлення шумозахисних екранів, бар'єрів з урахуванням Державних санітарних норм допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови - Забезпечення поетапного зниження викидів забруднюючих речовин підприємствами, установами, організаціями та громадянами - СПД
Б1.2. Створення та розвиток системи екологічного моніторингу та інформування громади	- Створення та забезпечення функціонування системи постійного моніторингу екологічного та радіаційного стану території Жовтоводської громади. - Удосконалення системи нормативно-правового регулювання у сфері охорони довкілля та екологічної безпеки. - Удосконалення економічних механізмів природоохоронної діяльності - Проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів - Аналіз захворюваності населення громади з урахуванням впливу природних та виробничих шкідливих чинників на довкілля й здоров'я людей - Участь громадськості у процесі прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля - Створення і ведення сайту інформування громадськості про результати вимірювань лабораторії екологічного моніторингу
Б1.3. Зниження техногенного навантаження на довкілля	- Розробка та впровадження програм зі зменшення промислових викидів та скидів підприємствами у навколишнє середовище. - Моніторинг стану повітряного простору в громаді. - Встановлення постів безперервного моніторингу атмосферного повітря та постів на межі санітарно-захисних зон (з усіх боків згідно річної рози вітрів) підприємства.

	• Контроль неперевиконання гранично допустимих концентрацій вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі при господарській діяльності та роботі автотранспорту. • Системне впровадження новітніх екологічно-безпечних технологій на підприємствах-забруднювачах.
Б1.4. Захист водних ресурсів від виснаження та забруднення	• Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг річки Жовта в межах громади • Моніторинг екологічного стану р. Жовта в межах громади (включно с. Мар'янівка). • Сприяння модернізації підприємств, зокрема для зменшення рівня ресурсоемності виробництва • Будівництво, розширення та реконструкція очисних споруд та систем каналізації. • Здійснення збору, очищення та водовідведення дощових і талих вод, а також комплексів заходів інженерного захисту від підтоплення та затоплення, у т.ч. запобіжні заходи та будівництво захисних споруд • Розробка системи заходів по збереженню і поліпшенню природних ландшафтів • Стимулювання використання новітніх технологій водопідготовки • Раціональне використання земельних ресурсів, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського призначення для несільськогосподарських потреб, захист від шкідливого антропогенного впливу
Б2.	Створення умов для поліпшення стану довкілля
Завдання	Заходи
Б2.1. Енергоефективна інфраструктура громади	• Забезпечення житлового фонду громади та бюджетних установ приладами обліку спожитих енергоресурсів • Термо модернізація будівель комунальної власності громади • Реконструкція зовнішнього освітлення з використанням енергоефективного обладнання
Б2.2. Енергоефективне управління господарством громади	• Запровадження сучасних систем моніторингу й контролю витрат енергоресурсів • Впровадження прогресивних технологій шляхом реалізації пілотних інвестиційно-інноваційних проєктів • Проведення енергоаудиту соціальних будівель громади • Підвищення енергоефективності та енергозбереження у теплоенергетиці, водопровідно-каналізаційному господарстві та житловому господарстві • Підвищення енергоощадності систем водопостачання та водовідведення • Організація управління процесами енергоефективності, реалізація заходів з енергозбереження
Б2.3. Реалізація політики енергозбереження громади та розвиток альтернативної енергетики	• Створення системи енергоменеджменту та енергомоніторингу у бюджетній сфері • Удосконалення системи водопостачання та водоочищення • Залучення коштів бюджетів усіх рівнів, а також грантових і кредитних коштів на реалізацію заходів з енергозбереження в бюджетній та комунальній сферах громади • Затвердження Програми енергоефективності та зменшення споживання енергетичних ресурсів громади на 2021-2023 роки • Розвиток альтернативної та відновлювальної енергетики • Запровадження часткового використання альтернативних та місцевих видів палива бюджетною та комунальною сферами громади

	Модернізація системи теплопостачання та котельних, у тому числі із використанням альтернативних джерел енергії
Б3.	Створення комплексної системи поводження з відходами
Завдання	Заходи
Б3.1. Поліпшення збору та утилізації ТПВ	- Розробка та реалізація Комплексної програми поводження з побутовими відходами - Впровадження регіональної Програми (стратегії) поводження з ТПВ. - Розробка схем санітарної очистки територій Жовтоводської ТГ з урахуванням вимог Дніпропетровської обласної стратегії поводження з ТПВ - Впровадження новітніх технологій і обладнання зі збирання, сортування, транспортування, переробки й утилізації ТПВ, у тому числі специфічних та небезпечних відходів, що утворюються населенням. - Формування інфраструктури з управління побутовими відходами (з розробкою системи тарифів і зборів за поводження з відходами). - Будівництво другої черги полігону для збору ТПВ - Будівництво сміттесортувальної станції на території полігону ТПВ - Забезпечення комплексної системи управління відходами на території громади
Б3.2. Сприяння зменшенню обсягів утворення ТПВ	- Забезпечення утилізації органічних відходів. - Впровадження нових організаційних форм поводження з ТПВ. - Розробка проєкту та будівництво сміттесортувальної лінії на полігоні ТПВ. - Будівництво міні- заводу з переробки сміття - Проведення просвітницької кампанії, спрямованої на підвищення культури поводження з твердими побутовими відходами. - Сприяння використанню відходів у якості вторинної сировини. - Впровадження системи роздільного збирання побутових відходів - Розробка проєкту та впровадження установки одержання вторинної сировини з побутових відходів
Б3.3. Поліпшення системи утилізації промислових відходів	- Встановлення місць накопичення та тимчасового зберігання промислових відходів з попереднім визначенням їх складу та властивостей. - Запобігання утворенню великої кількості промислових відходів шляхом впровадження новітніх технологій. - Зменшення впливу промислових відходів на довкілля шляхом збільшення відсотку їх перероблення та утилізації та безпечного їх зберігання в місцях видалення.
Б4.	Розвиток екомережі та рекреаційних зон
Завдання	Заходи
Б4.1 Сприяння збереженню зелених насаджень та об'єктів природно-заповідного фонду	- Поліпшення стану зелених насаджень громади. - Проведення інвентаризації зелених насаджень громади (з урахуванням ділянок зсувів і ерозії), збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу, а також сприяння відтворенню природних рослинних ресурсів. - Збільшення площі під зелені насадження на території громади, належний догляд за ними, дотримання норм озеленення населених пунктів. - Створення нових парків, скверів, зелених зон, «зелених» місць відпочинку на території громади. - Поліпшення стану природоохоронних територій.

	Створення об'єктів природно-заповідного фонду, а саме: "Долина річки Жовта".
Б4.2 Поліпшення стану рекреаційних зон	- Дослідження екологічного стану рекреаційних зон та водойм. - Визначення рекреаційних зон планом зонування Жовтоводської громади (зонінг) - Створення водоохоронних зон. - Розчистка русла річки Жовта у межах громади. - Впровадження заходів щодо поліпшення екологічного стану водоймищ у межах громади. - Розробка свердловин для моніторингу підземних ґрунтових вод на території громади для подальшого аналізу змін та визначення впливу. - Забезпечення захисту водних ресурсів від промислового та комунального забруднення та ін.
B1.	Розвинена та доступна інфраструктура
Завдання	Заходи
B1.1 Формування мережі об'єктів та інфраструктури для праці та відпочинку	- Будівництво об'єктів та інфраструктури активного відпочинку - Розвиток спортивної інфраструктури. - Відновлення існуючих та будівництво нових спортивних майданчиків - Створення на території громади якісної інфраструктури дозвілля для дітей та молоді - Створення умов для комфортного користування інфраструктурою громади для літніх людей, батьків з дітьми, людей з інвалідністю - Безпечність та комфорт інфраструктури громади для праці та відпочинку - Розвиток технологічної інфраструктури мережі Інтернет
B1.2. Комунальна інфраструктура та благоустрій	- Створення розвинутого конкурентного середовища на ринку обслуговування житла. - Покращення стану благоустрою території громади - Формування сучасної системи збирання, переробки, утилізації ТПВ. - Придбання сучасної техніки для транспортування та переробки ТПВ. - Модернізація систем тепло-, водопостачання та водовідведення - Впровадження комплексного підходу до ремонту вуличної мережі (інженерні мережі, озеленення, фасади). - Оптимізація системи вантажних перевезень територією громади - Створення умов для комфортного та безпечного пересування вулицями громади пішоходів, зокрема з особливими потребами
B1.3. Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури, логістика	- Розвиток дорожньої мережі. - Створення карти пріоритетності ремонту автомобільних доріг та внутрішньобудинкових проїздів - Облаштування зупинок громадського транспорту - Розвиток інфраструктури для пішоходів та велосипедистів - Створення мережі парковок - Підтримка належного стану дорожньо-транспортної інфраструктури - Удосконалення транспортної мережі (впровадження нових маршрутів, збільшення кількості автотранспорту, заміна малогабаритного пасажирського транспорту на великогабаритний, залучення транспортних засобів, пристосованих для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення).
B2.	Комфортний життєвий простір громади

Завдання	Заходи
В2.1. Розвиток конкурентного середовища житлово-комунальному господарстві	в • Розробка та впровадження Комплексної цільової програми підвищення енергоефективності та розвитку житлово-комунальної інфраструктури Жовтотовської громади • Формування ринку житлово-комунальних послуг. • Створення розвинутого конкурентного середовища на ринку обслуговування житла. • Залучення на паритетній основі організацій різних форм власності для надання житлово-комунальних послуг на конкурсній (тендерній) основі. • Забезпечення населення житлово-комунальними послугами належного рівня та якості. • Створення об'єднань співвласників квартир багатопверхових будинків, неприбуткових організацій для управління та утримання будинків, їх ремонту та експлуатації. • Формування виробничих та інвестиційних програм на основі перспективних схем розвитку тепло-, водопостачання та водовідведення громади. • Періодичне тарифне регулювання з урахуванням скорочення нераціональних витрат, прозорості формування тарифів.
В2.2. Підвищення рівня безпеки і правопорядку	• Підвищення ефективності роботи аварійних та оперативних служб громади • Забезпечення безпекового простору Жовтотовської міської територіальної громади • Забезпечення належного стану укриттів і сховищ • Модернізація системи оповіщення та забезпечення її роботи у автоматизованому цілодобовому режимі • Посилення профілактики правопорушень • Впровадження сучасних технічних засобів (відеоспостереження, систем швидкого реагування, засобів (кнопок) екстреного виклику поліції, тощо) у місцях масового перебування громадян • Боротьба зі злочинністю, захист економічних інтересів та забезпечення конституційних прав громадян • Покращення безпеки руху транспортних засобів та пішоходів на вулично-дорожній мережі • Належний правопорядок в громаді • Ефективна система реагування на надзвичайні ситуації
В2.3. Організація роботи безпритульними тваринами	з • Організація вилову та стерилізація безпритульних тварин • Облаштування споруд для тимчасового утримання безпритульних тварин • Організація щеплення тварин та чіпування собак
В3.	Сталий гуманітарний та соціальний розвиток
Завдання	Заходи
В3.1. Підвищення якості та доступності медичних послуг	• Розвиток закладів охорони здоров'я, які надають первинну та вторинну медичну допомогу, удосконалення організації їх діяльності по наданню медичної допомоги населенню у відповідності з принципами реформування галузі охорони здоров'я • Впровадження інформаційних технологій в діяльності лікувальних закладів, поширення автоматизованих процесів та збільшення потужності комп'ютерних засобів (електронна медична картка амбулаторного хворого, електронне направлення, електронна медична карта стаціонарного хворого, система запису на прийом до лікаря та інші)

	• Забезпечення сучасним якісним медичним обладнанням та покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я. • Поліпшення кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я, удосконалення кадрового ресурсного забезпечення, запобігання кадрової кризи медичних працівників • Дотримання соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я • Впровадження та розвиток новітніх інноваційних технологій в медичній практиці закладів охорони здоров'я • Розробка впровадження та виконання програм територіальної громади з охорони здоров'я, направлених на удосконалення надання медичної допомоги та поліпшення здоров'я населення • Участь у спільній діяльності державних органів влади, органів місцевого самоврядування, неурядових та інших організацій на центральному та регіональних рівнях для забезпечення ефективності системи охорони здоров'я.
В3.2. Формування сучасного освітнього, культурного та спортивного просторів	• Підтримка програм міжнародних обмінів учнями та студентами • Промоція освітніх закладів громади • Забезпечення сталого інноваційного розвитку дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти • Створення Жовтоводського академічного ліцею • Підтримка талановитих студентів та молодих науковців • Участь у міжнародних навчальних та культурологічних програмах і проектах • Проведення реорганізації системи освіти відповідно до потреб ринку праці • Дослідження перспективних потреб регіонального ринку праці. • Забезпечення проведення моніторингу якості освіти, удосконалення роботи щодо підвищення рівня навчальних досягнень учнів, профільного навчання і зовнішнього незалежного оцінювання • Здійснення комплексу заходів з патріотичного, правового, екологічного виховання учнівської молоді, формування в них моральних цінностей, громадянської активності та утвердження здорового способу життя • Соціальний захист учасників освітнього процесу • Зміцнення та оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти • Поліпшення профорієнтаційної роботи з молоддю • Збереження культурної спадщини та підтримка розвитку культури • Сприяння становленню талановитої мистецької молоді, підтримка професійної творчої діяльності, реалізації освітніх культурно-мистецьких заходів для дітей та молоді. • збереження національної культурної спадщини та розвиток традиційної української культури; • зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури; • створення умов для культурного відпочинку населення і гостей громади; • Проведення культурно-мистецьких заходів для всебічного розвитку творчих здібностей • підтримка високопрофесійної творчості та створення умов для самореалізації обдарованої особистості; • розвиток мережі та поліпшення матеріально-технічної бази комунальних спортивних закладів громади; • оновлення спортивних майданчиків та тренажерного обладнання за місцем проживання та у місцях масового відпочинку населення;

	• проведення змагань для підготовки та відбору збірних команд громади з різних видів спорту
В3.3. Соціальний захист населення	• Впровадження високих соціальних стандартів життя. • Забезпечення доступності до об'єктів соціальної інфраструктури для отримувачів соціальних послуг (у т.ч. для осіб з інвалідністю). • Реалізація заходів Стратегії розвитку системи надання соціальних послуг Жовтотовської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року • Введення в дію модульного ЦНАПу та вдосконалення його роботи; • Створення Сервісного офісу у справах ветеранів та Центру Життестійкості на базі КЗ «Центр надання соціальних послуг» ЖМР • Забезпечення реалізації державної політики у наданні соціальних і реабілітаційних послуг • Розроблення та організація виконання комплексних програм і заходів щодо поліпшення становища соціально вразливих верств населення, осіб, сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, та всебічне сприяння в отриманні ними соціальних виплат і послуг за місцем проживання, перебування • Створення дієвого функціонування системи надання базових соціальних послуг вразливим групам населення громади • Створення умов для активізації національного усиновлення • Створення стаціонарного відділення надання послуг на базі КЗ ЦНСП ЖМР • Сприяння інтеграції дітей з особливими потребами. • Розвиток соціальної інфраструктури. • Удосконалення мережі соціальних закладів та підвищення якості надання соціальних послуг. • Функціонування лікувально-оздоровчих закладів та установ соціального призначення
В4.	Розвиток людського потенціалу
Завдання	Заходи
В4.1 Підвищення ефективності врядування та молодіжного лідерства	• Підтримка творчої, ініціативної, обдарованої молоді та інститутів громадянського суспільства • Поліпшення умов для самореалізації молоді • Проведення просвітницьких та культурологічних заходів для молоді. • Підтримка громадських молодіжних організацій. • Сприяння творчому, інтелектуальному розвитку молоді, розвитку змістовного дозвілля, профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі. • Залучення молоді до громадського життя громади, розвиток молодіжного руху, створення умов для національно-патріотичного виховання молоді. • Стимулювання розвитку учнівського і студентського самоврядування. • Участь в регіональних та державних програмах забезпечення молодих сімей доступним житлом.
В4.2. Забезпечення рівного доступу до публічної інформації	• Налагодження комунікації з мешканцями громади “Єдиний комунікаційний канал”. • Підтримка розвитку місцевих ЗМІ. • Збереження та поповнення фондів музеїв та бібліотек. • Сприяння розвитку веб-ресурсів міської ради та виконавчого комітету

	- Підвищення рівня наповнюваності, технічної досконалості офіційного сайту міської ради. - Запровадження електронної платформи реалізації партиципаторного бюджетування (бюджету участі)
Г1.	Покращення механізмів комунікацій та зв'язків влади і громадськості
Завдання	Заходи
Г1.1. Формування сучасної управлінської структури органу місцевого самоврядування	- Участь фахівців в навчаннях для працівників органу місцевого самоврядування за сучасними стандартами. - Запровадження електронного документообігу в підрозділах ОМС
Г1.2. Відкритість влади та взаємодія з громадськістю	- Урізноманітнення способів та покращення якості надання адміністративних послуг - Активна участь громади в обговоренні проєктів рішень міської ради та виконкому. - Сприяння розвитку веб-ресурсів міської ради та виконавчого комітету. - Забезпечення прав громадян на отримання достовірної інформації, формування надійного зв'язку влади з громадськістю - Забезпечення прозорості при формуванні економічної і соціальної політики влади територіальної громади - Прозорість формування та використання коштів бюджету громади.
Г1.3. Підвищення якості та доступності адміністративних послуг	- Розбудова інфраструктури надання соціальних послуг - Створення Муніципального центру надання соціальних послуг - Наповнення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг в Єдиній інформаційній системі соціальної сфери - Покращення якості та збільшення кількості надання соціальних та адміністративних послуг - Сприяння вдосконаленню роботи центру надання адміністративних послуг. - Покращення якості надання адміністративних послуг
Г2.	Інформатизація та розвиток е-демократії
Завдання	Заходи
Г2.1. Запровадження електронного врядування	- Реалізація механізмів партиципаторного бюджетування (бюджету участі) на електронній платформі. Поширення практики використання системи електронних петицій - Поширення практики використання системи електронних державних послуг через портал iGov
Г2.2. Розвиток інформаційного простору	- Створення нових інформаційних можливостей для взаємодії влади та громадськості - Забезпечення роботи інформаційної системи онлайн трансляції сесій Жовтоводської міської ради та засідань виконавчого комітету Жовтоводської міської ради - Модернізація офіційного сайту Жовтоводської міської ради
Г3.	Підвищення громадської активності
Завдання	Заходи
Г3.1. Поліпшення умов для самореалізації молоді	- Проведення просвітницьких та культурологічних заходів для молоді. - Підтримка громадських молодіжних організацій. - Сприяння творчому, інтелектуальному розвитку молоді, розвитку змістовного дозвілля, профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі. - Залучення молоді до громадського життя громади, розвиток молодіжного руху, створення умов для національно-патріотичного

	виховання молоді. • Стимулювання розвитку учнівського і студентського самоврядування. • Участь в регіональних та державних програмах забезпечення молодих сімей доступним житлом.
Г3.2. Залучення мешканців до вирішення проблем громади	• Підвищення рівня активності участі представників органів місцевого самоврядування і громадськості в процесі створення спроможної територіальної громади. • Створення системи комунікацій з громадою (платформи публічного діалогу, громадські обговорення та ін.) • Підтримка громадських та молодіжних ініціатив на конкурсній основі • Соціальна адаптація членів громади • Створення нових та вдосконалення роботи діючих органів самоорганізації населення. • Активна участь громади в обговоренні проєктів рішень міської ради та виконкому. • Участь у пілотних проєктах системи інформаційно-аналітичного забезпечення міської ради та виконавчого комітету. • Участь громади у підготовці програми соціально-економічного та культурного розвитку громади • Прозорість формування та використання коштів бюджету громади.
Г4.	Розвиток громад
Завдання	Заходи
Г4.1. Створення умов для ефективного управління територією	• Участь фахівців у навчаннях для працівників органів місцевого самоврядування за сучасними стандартами. • Дотримання принципів місцевого і національного рівня державного управління • Забезпечення безперебійної роботи кожного елемента міської інфраструктури, найбільш повне задоволення потреб жителів громади
Г4.2. Патріотичне виховання громадян	• Впровадження та утвердження суспільно-державних (національних) цінностей, формування правосвідомого громадянина • Проведення виставок із патріотичної тематики. • Проведення щорічних літературних конкурсів серед школярів і студентства на патріотичну тематику. • Включення до шкільних програм уроків патріотичного виховання. • Консолідація діяльності місцевого самоврядування, навчальних закладів, громадських організацій щодо патріотичного виховання. • Виховання здатності молоді протидіяти проявам аморальності, бездуховності, правопорушень, антигромадської діяльності. • Створення умов для розвитку громадянської активності, професіоналізму, високої мотивації до праці як основи конкурентоспроможності громадянина, а відтак, держави.

Зв'язок Стратегії з іншими документами державного планування

Проєкт Стратегії має зв'язок та узгоджується з іншими документами державного планування, а саме;

- Державною стратегією регіонального розвитку на 2021- 2027 роки, затвердженою постановою КМУ від 05.08.2020 року №695;
- Стратегією регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням Дніпропетровської обласної ради від 07.08.2020 року №624-24/VII;
- Цілям сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722);

- Стратегією з питань екологічної збалансованості розвитку територіальних громад Асоціації міст України на період до 2030 року;
- Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р;
- Водною стратегією України на період до 2050 року та план її реалізації у 2022 - 2024 роках, схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134

Впровадження Стратегії Жовтоводської міської територіальної громади сприятиме виконанню Стратегії розвитку Дніпропетровської області та забезпечить: сприяння розвитку малого та середнього бізнесу, збереження, відродження існуючих підприємств та створення нових, що дасть нові робочі місця, розширить базу оподаткування та наповнення бюджету громади і, як наслідок, дозволить вдосконалити систему житлово-комунального господарства, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, зберегти культурні надбання та побудувати громадянське суспільство, базоване на соціальному партнерстві між громадою і владою громади.

Процедура СЕО дає можливість оцінити наслідки реалізації Стратегії на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, розробити заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків її здійснення.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Аналіз та оцінка поточного стану довкілля Жовтоводської міської територіальної громади проводився з використанням доступних в період воєнного стану статистичних та офіційних даних виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища і охорони здоров'я. Також застосовувалась інформація, яка включена в інші ДДП, що мають відношення до даної Стратегії. Серед основних ДДП, дані якого використовувались при підготовці СЕО є проєкт Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води на 2013-2027 роки.

Основними завдання програми стали:

- створення та забезпечення функціонування системи постійного моніторингу території м. Жовті Води;
- приведення радіаційного фону в житлових, адміністративних будівлях і спорудах у відповідність з Нормами радіаційної безпеки України (НРБУ-97);
- проведення комплексу робіт з реабілітації забрудненої території міста для зниження дозових навантажень на населення;
- посилення соціального захисту населення, яке проживає на територіях з підвищеним радіаційним фоном;
- приведення відділення функціональної діагностики та відділення відновлювального лікування комунального некомерційного підприємства «Жовтоводська міська лікарня» у відповідність із сучасними вимогами;
- оздоровлення мешканців міста у відділенні відновлювального лікування комунального некомерційного підприємства «Жовтоводська міська лікарня»;
- забезпечення комунального некомерційного підприємства «Жовтоводська міська лікарня» медичним обладнанням і медикаментами для його повноцінного функціонування.

Станом на 01.09.2023р. проєкт зазначеної програми погоджено у всіх центральних органах влади та підготовлено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про продовження строку виконання Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води на 2013-2022 роки», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 25.06.2012р. №579, термін дії якої планується до 2027 року. Наразі готуються документи для подання їх на розгляд Кабінетом Міністрів України.

2.1. Загальна характеристика Жовтоводської МТГ

Жовті Води – одне з наймолодших міст України на заході Дніпропетровської області та сьоме за чисельністю населення місто області. Жовті Води є центром Жовтоводської міської територіальної громади. Місто розташоване на межі Дніпропетровської та Кіровоградської областей на р. Жовта (притока Інгульця, бас. р. Дніпра), за 401 км від Києва, на відстані 136 км на захід від обласного центру (м. Дніпро), 66,7 км на північ від м. Кривого Рогу та за 22 км від вузлової залізничної станції П'ятихатки.

До складу Жовтоводської МТГ входять: м. Жовті Води, с. Суха Балка, с. Мар'янівка та с. Волочаївка. Площа громади становить 76,087 кв.км.

Населення: 42,55 тис. осіб, густина населення: 559 осіб/кв.км.

Громада розташована на Придніпровській височині. Висота над рівнем моря 120-150 метрів. Східну частину Жовтих Вод перетинає річка Жовта протяжністю 58 км, яка впадає в Інгулець, а потім, в Дніпро. Форма земної поверхні – степ. Ґрунти чорноземні. Клімат помірно континентальний.

Літо тепле та подекуди хмарне, а зими довгі, морозні, снігові, вітряні та хмарні. Протягом року температура зазвичай коливається від -7 °С до 28 °С і рідко буває нижче -17°С або вище 33°С.

Річна кількість опадів 500 мм, з них 400 мм випадає у вигляді дощу. Сніговий покрив невисокий і непостійний, тримається 2 місяці. Середня висота сніжного покриву складає 10-15 см. Кількість сонячних днів складає в середньому 235 днів.

2.2. Атмосферне повітря

За метеорологічними умовами громада відноситься до територій з помірним потенціалом забруднення атмосферного повітря та менш сприятливими умовами розсіювання промислових викидів (Районування України за потенціалом забруднення).

Джерелами забруднення атмосферного повітря є промислові, комунальні підприємства та автотранспорт.

Проблемами забруднення атмосферного повітря в Жовтоводській громаді є неефективна робота пилогазоочисного обладнання (ПГОУ), яке встановлено на стаціонарних джерелах викидів підприємств, доволі зношене, або його відсутність. Крім того, задіяне ПГОУ уловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі речовини – оксиди азоту, вуглецю, сірки, сполуки хлору та ін. викидаються в атмосферне повітря без очищення.

Згідно інформації, зазначеної у Регіональній доповіді про стан навколишнього природного середовища Дніпропетровської області за 2021 рік динаміка найпоширеніших забруднюючих речовин протягом 2014-2021 років представлена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1. Динаміка найпоширеніших забруднюючих речовин протягом 2013 – 2021 років, тис. т

Населений пункт	разом	Пил	Діоксид сірки	Діоксид азоту	Оксид вуглецю
2014 рік					
м. Жовті Води	1	0,096	0,319	0,191	0,079
2015 рік					
м. Жовті Води	0,931	0,046	0,258	0,196	0,112
2016 рік					
м. Жовті Води	0,965	0,043	0,358	0,11	0,104
2017 рік					
м. Жовті Води	0,97	0,065	0,347	0,108	0,116
2018 рік					
м. Жовті Води	0,755	*	0,238	0,078	0,112
2019 рік					
м. Жовті Води	0,698	*	0,235	0,099	0,0943
2020 рік					
м. Жовті Води	0,671	0,026	0,175	0,084	0,128
2021 рік					
м. Жовті Води	0,689	0,0156	0,246	0,068	0,1

* інформацію не надано

Обсяги викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами у м. Жовті Води у 2020-2021рр. представлено в таблиці 2.2, динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у таблиці 2.3.

Таблиця 2.2. Обсяги викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами у м. Жовті Води, т

Населений пункт	Обсяги викидів, т		Збільшення (+) / зменшення (-) викидів у 2021р. проти 2020р., т	Обсяги викидів у 2021р. до 2020р., %
	у 2020р.	у 2021р.		
м. Жовті Води	670,9	689,3	18,4	102,7

Таблиця 2.3. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у м. Жовті Води, тис.т

Населений пункт	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.
м. Жовті Води	1,0	0,931	0,965	0,97	0,755	0,698	0,671	0,689

Найбільшими підприємствами-забруднювачами атмосферного повітря м. Жовті Води є: ДП «СхідГЗК» (у 2021р. викинуто 444,3 т, у 2022р. –241,1 т), КП «Жовтоводськтепломережа» (у 2021р.– 25411,696 т, у 2022р. – 22164,326 т) та КП «Жовтоводський водоканал» ДОР» (у 2022р. – 309,647 т).

Серед факторів, які впливають на кількість і якість забруднення міського повітря, можна виділити підприємства, такі як ДП «СхідГЗК» та ТОВ «Восток-Руда», хвостосховища яких являються основними перешкодами в боротьбі за чисте повітря та деякі інші структури, вплив яких менш значний, це і транспорт, і котельні, і опалення за допомогою газу та печей для дров, що використовують люди у приватному секторі. Всі вони складають основну небезпеку для повітря і розділяються на дві змістовні групи: стаціонарні джерела і ті, що є пересувними.

2.3. Водні ресурси

Територія громади знаходиться на вододільному просторі рік Жовта і Зелена, що представляють гідрографічну мережу району.

В існуючих межах громади поверхневі води представлені річкою Жовта та її притоками, які зрегульовані ставками.

Річка Жовта бере свій початок в межах Кам'янського району Дніпропетровської області та Олександрійського району Кіровоградської області. Ліва притока Інгульця (басейн Дніпра), протікає з півночі на південь в східній частині міста, та її притоками.

Долина ріки Жовта гарно виражена в рельєфі, оскільки знаходиться в області поширення пухких лесових порід. Долина має балковидну форму, її ширина досягає 2-3,7 км.

Схили долини прямі, пересічені, висотою 15-30 м. Довжина 58 км. Площа водозбірної басейну 490 км². Похил річки 1,6 м/км. Долина трапецієподібна, завширшки 2 км. Річище помірно звивисте. Використовується на сільськогосподарські потреби, водопостачання, зрошення. Стік частково зарегульований ставками. Найбільші з них розташовані: на північно-східній околиці (ставок «Водяне» на лівій притоці р. Жовта), на східній околиці міста (ставок «Водобуд», який є резервним джерелом питного водопостачання) та на південній околиці міста – водойми в балці Тернувата.

Річка бере початок біля села Михайлівки. Тече переважно на південь, у пониззі - на південний захід. Впадає до Інгульця в межах села Іскрівки. Річка протікає через місто Жовті Води.

Водокористування та водовідведення

Джерелом водопостачання громади є р. Інгулець (Іскрівське водосховище). Забір та подачу води здійснює КП «Жовтоводський водоканал» ДОР. Використання води значним чином впливає на загальний стан мешканців не тільки в межах міста Жовті Води, але й на всі близько розташовані селища. Особливо це стосується промислових підприємств, у зворотних (стічних) водах яких є велика кількість забруднюючих речовин.

В останні роки спостерігалася тенденція до скорочення забору води з 6196,9 тис.м³ у 2017 році до 3346,7 тис.м³ у 2022 році. Така динаміка останніх років може бути пов'язана з коливаннями у роботі промислових підприємств, які є основними споживачами води поряд з комунальною сферою громади, але загальна тенденція до зменшення пов'язана з переходом підприємств на замкнуті водозворотні цикли.

Таблиця 2.4. Динаміка забору води та водовідведення по м. Жовті Води за 2017–2022 роки (млн.м³)

Показники	Роки					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Забрано води всього із природних джерел, усього, у т.ч.:	6196,9	5440,6	5621,5	6013,3	5439,7	3346,7
* поверхневої	6196,3	5440,1	5621,1	6013,0	5439,4	3346,4
* підземної	0,6	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3
Скинуто зворотних вод, усього, у т.ч.:	2936,2	2454,2	2365,6	2228,6	2315,5	2320,8
* у підземні горизонти	-	-	-			
* у накопичувачі	-	-	-			
* у поверхні водні об'єкти	2936,2	2454,2	2365,6	2228,6	2315,5	2320,8
Скинуто зворотних вод в поверхневі водні об'єкти, усього, з них:	2936,2	2454,2	2365,6	2228,6	2315,5	2320,8
* нормативно очищених, усього, у т.ч.:	-	-	2365,6	-	2315,5	2320,8
- на спорудах біологічного очищення	-	-	2365,6	-	2315,5	2320,8
- на спорудах фізико-хімічного очищення	-	-	-	-	-	-
- на спорудах механічного очищення	-	-	-	-	-	-
* нормативно (умовно) чистих без очищення	-	-	-	-	-	-
* забруднених усього, у т.ч.:	2936,2	2454,2	-	2228,6	-	-
* недостатньо очищених (НДО)	2936,2	2454,2	-	2228,6	-	-
* без очищення	-	-	-	-	-	-

Питна вода, яка подається населенню громади знезаражується відповідно до технологічного регламенту із застосуванням рідкого хлору.

Скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та очистка стічних вод

Є тенденція поліпшення якості зворотних вод з 2017 року по 2022 рік за рахунок поліпшення ефективності роботи каналізаційних очисних споруд та посилення контролю за скидами підприємств-абонентів КП «Жовтоводський водоканал» ДОР».

Скид зворотних вод в поверхневі водні об'єкти хоча й має хвилеподібну динаміку, але загальна тенденція до зменшення (на 20,9% з 2017 року), що пов'язано зі зменшенням обсягів споживання питної та технічної води та відповідно зменшення водовідведення усіх без винятку промислових підприємств, а особливо основного споживача ДП «СхідГЗК».

Загальна кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом зі стічними водами, має загальну тенденцію до зниження. При цьому такі небезпечні речовини як ціаніди, роданіди, хром, цинк, нікель, алюміній протягом останніх 4-х років відсутні у скидах. Спостерігається різке зменшення з 2017 по 2022 рік нітратів, заліза, фосфатів, що може свідчити про поліпшення роботи очисних споруд підприємств громади.

Таблиця 2.5. Скиди в поверхневі водні об'єкти забруднюючих речовин в складі стічних вод по м. Жовті Води за 2017-2022 роки, кг

№ з/п	Назва забруднюючої речовини	Роки					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	БСК ₅	33741	27910	26938	25578	24889	26942
2	Нафтопродукти	215	171	203	168	124	143
3	Завислі речовини	39635	32390	31425	30297	31507	31090
4	Сухий залишок	3250345	2819087	4097623	2288548	2501489	2750487
5	Сульфати	590986	532463	422361	290089	354818	563165
6	Хлориди	509591	447648	452699	430212	587806	464390
7	Азот амонійний	5122	3873	4291	3489	3390	3283
8	Нітрати	174293	144166	104932	102490	101646	102796
9	СПАР	290	237	329	295	262	293
10	Залізо	848	638	536	366	355	582
11	Мідь	4	6	6	6	8	5
12	Цинк	0	0	0	0	0	0
13	Нікель	0	0	0	0	0	0
14	Алюміній	0	0	0	0	0	0
15	Карбамід	-	-	-	-	-	-
16	Нітроти	6735	5596	5710	5119	5079	5327
17	Ціаніди	-	-	-	-	-	-
18	Роданіди	-	-	-	-	-	-
19	Хром ³⁺	-	-	-	-	-	-
20	ХСК	152580	136845	139213	132032	236750	138250
21	Фосфати	11273	9171	7670	7769	7671	7433
Всього		4775658	4154201	5293936	3318820	3858322	4096687

Достатньо великим джерелом забруднення р. Інгулець є дощові й талі води, що потрапляють в неї від селітебної зони громади, а також злизові стоки з забрудненої території промислових підприємств, які не мають злизової каналізації. Пропускна спроможність мережі злизової каналізації не забезпечує відведення стоків під час дощу і розтавання снігу. Дощові та талі стічні води не проходять очистку перед скиданням у злизову каналізацію громади.

Каналізаційні очисні споруди КП «Жовтоводський водоканал» ДОР» працюють ефективно, тому стан малих річок не погіршується за рахунок його діяльності. Основними факторами, що погіршують стан малих річок, є: змив забруднюючих речовин зі зливовими водами під час опадів з урбанізованих територій безпосередньо у річку Жовта, а потім у р. Інгулець.

2.4. Земельні ресурси та ґрунти

Загальна площа громади становить 7608,7 га. Результатом створення Жовтоводської міської територіальної громади, до складу якої ввійшли с. Суха Балка, с. Мар'янівка та с. Волочаївка зі

своїми земельними ділянками є: земельні паї - 363 шт.(3040,07 га); невитребувані паї - 7 шт. Середній розмір паю - 8,5 га. Пасовищ всього - 136,8 га; водного дзеркала всього - 10,0 га; лісосмуг - 125,1 га; землі запасу - 124,84 га (садові товариства, береги-огороди, особисті сільськогосподарські).

За агрогрунтовим районуванням територія громади розташована в межах степової чорноземної зони, Долинсько-П'ятихатського агрогрунтового району лесових сильноерозійних піднесених рівнин із деревовидно-ерозійними сполученнями чорноземів звичайних потужних і середньопотужних малогумусних.

Формування сучасних ґрунтів відбувається в залежності від геоморфологічної будови і геологічних особливостей території. Основну частину займають вододільне плато і схили, покриті ґрунтами чорноземного типу. В умовах різної крутизни схилів виділяються чорноземи, що розрізняються за ступенем їх змитості – від слабо до сильнозмитих і, як наслідок цього, чорноземи намиті. Ґрунтоутворюючими породами є лесовидні, карбонатні суглинки. На схилах потужність гумусного горизонту значно зменшується.

Днища балок і річкові заплави представлені комплексом гідроморфних ґрунтів: чорноземно-лугових, лугових, лучно-болотних. Ґрунтоутворюючими породами є піщані суглинки і лугові чорноземи. Загалом ґрунти сприятливі для благоустрою і озеленення міста зональними деревинно-чагарниковими насадженнями.

Усі компоненти, що надходять в атмосферне повітря, поверхневі і підземні води, у кінцевому рахунку, попадають у ґрунт, тому захист його від різного роду несприятливого впливу є першочерговою екологічною проблемою.

Забруднення ґрунтів у першу чергу обумовлено викидами в атмосферу промисловими підприємствами токсичних агентів, надходженням їх з вихлопними газами автотранспорту, застосування у сільському господарстві пестицидів, мінеральних і органічних добрив, рідких і твердих побутових і промислових відходів та ін.

Одним із найпоширеніших видів антропогенного забруднення є надходження в ґрунт важких металів, які негативно впливають на здоров'я населення громади.

На території громади відзначається радіоактивне забруднення ґрунтів. Одним із джерел забруднення є використання у 50-60 роки минулого століття відходів видобування уранових руд, що містять радіоактивні речовини, при будівництві доріг, житла, інших споруд що привело до утворення локальних радіоактивних забруднень території міста. Внаслідок цього на території громади утворились окремі локальні ділянки з радіаційним фоном на рівні 40-500 мкР/год. (природний фон регіону - 15-22 мкР/год.). Також має місце забруднення ґрунтів природними радіонуклідами вище фонових показників.

Таблиця 2.6. Характеристика радіаційного стану ґрунту

Рік	Місце відбору	Питома активність, Бк/кг				
		Σα-акт. сер./ макс.	⁴⁰ К сер./ макс.	²²⁶ Ra сер./ макс.	²³² Th сер./ макс.	С еф. сер./ макс.
ГМЗ						
2019	ЗС	-	446,8/483,0	20,3/23,5	35,0/35,99	97,96/111,6
	Сельбищна зона	279,7/606,6	480/607,0	27,3/36,17	26,7/37,3	112,7/122,1
2020	ЗС	271,4/549,0	553,1/629,6	24,10/29,31	34,1/39,68	117,2/124,4
	Сельбищна зона	115,4/180,5	566,7/599,9	28,60/36,06	33,4/35,6	120,4/128,35
2022	ЗС	871,3	587,1	33,67	31,18	124,4
	Сельбищна зона	333,1	500,2	20,76	28,15	100,2
Фонові значення		-	544,02	22,19	32,17	110,5

Таблиця 2.7. Хвостосховище в балці «Щербаківська»

Рік	Місце відбору	Питома активність, Бк/кг				
		Σα-акт.,Бк/кг сер./ макс.	С ефф. сер./ макс	⁴⁰ К сер./ макс.	²²⁶ Ra сер./ макс.	²³² Th сер./ макс.
Хвостосховище «Щ»						

2019	ЗС	-	111,4/125,1	496,1/603,8	24,35/35,77	34,26/36,87
2020	ЗС	-	115,6/121,9	540,0/601,9	22,2/24,01	36,4/37,9
2021	ЗС	-	114,6/121,7	570,0/612,0	19,2/23,0	35,8/37,4
2022	ЗС	-	103,7±3,36	507,9±45,2	22,18±3,81	29,01±2,68
Фонові значення		-	110,5	544,02	22,19	32,17

Таблиця 2.8. Хвостосховище в Кар'єрі бурих залізняків (КБЗ)

Рік	Місце відбору	Питома активність, Бк/кг				
		Σα-акт. сер./ макс.	⁴⁰ K сер./ макс.	²²⁶ Ra сер./ макс.	²³² Th сер./ макс.	С еф. сер./ макс.
2016-2017	СЗЗ	807,3/1473,9	468,2/512,8	48,7/55,4	37,7/44,2	137,9/156,8
2020	СЗЗ	263,2/300,8	531,5/564,0	26,17/27,5	39,4/39,7	121,3/125,7
2021	СЗ	180,5/188,0	433,4/480,1	29,69/28,96	33,28/34,15	109,5/111,1
Фонові значення		-	544,02	22,19	32,17	110,5

Дослідження радіаційного стану ґрунту на ДП «СхідГЗК» проводились Центральною пилогазодозиметричною лабораторією (Свідоцтво про технічну компетентність від 14.02.2023 №ПЧ 06-2/1079-2023) відповідно до «Програми радіаційного контролю...», якою визначено об'єм та періодичність проведення моніторингу на проммайданчику гідрометалургійного заводу та хвостосховищ, у їх санітарно-захисних зонах (далі - СЗЗ) та зонах спостереження (далі – ЗС).

Вміст природних радіонуклідів у ґрунті зони спостереження (1км÷4км від проммайданчиків уранових об'єктів ДП «СхідГЗК») коливається в межах значень природного фону.

Токсичність ґрунтів на території м. Жовті Води у 8,2-11,0 раз, а мутагенність у 2,5-4,0 рази вище, ніж на контрольній території курорту “Солоний Лиман”. Результати комплексної оцінки токсико-мутагенної активності об'єктів довкілля на досліджуваній території м. Жовті Води за результатами 3-х біотестів виявлена “катастрофічна” екологічна ситуація.

2.5. Надра

Відповідно до геологічної будови в межах громади наявні родовища металічних корисних копалин. Родовища залізної руди представлені багатими і бідними рудами. За даними ДНВП «Геоінформ України» на території громади наявні: родовище бурих залізняків «Західне», що не розробляється, розташоване на південно-західній околиці промислової зони міста Жовті Води та родовище руд залізних, кварцитів залістистих, руд уран-ванадій-скандієвих «Жовторічанське», розташоване на південно-східній околиці промислової зони міста. На даний час видобуток на Жовторічанському родовищі не проводиться.

Родовища залізних руд по річці Жовта були відкриті в 1885 році. Їх розробка почалася в 1898 році. Після 1917 року на базі Жовторічанського залізрудного родовища було створено рудоуправління «Жовта річка» тресту "Кривбасруда". Після війни на Жовторічанському родовищі були розвідані поклади уранових руд. З 1950 по 1993 роки відпрацюванням запасів уранових і залізних руд на Жовторічанському урановому родовищі займалося державне підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат». Первинна їх переробка здійснювалась на гідрометалургійному заводі.

Уранові виробництва (шахти, відвали порід, хвостосховища тощо) зумовили техногенне радіоактивне забруднення території громади.

2.6. Біологічне різноманіття

Серед інших поселень Дніпропетровської області Жовтоводська громада є дуже зеленою територією. Безпосередньо місто Жовті Води розташоване буквально в лісі.

На території міста є 3 великі парки: «Парк Слави», «Дитячий Парк» і парк відпочинку у 2-му мікрорайоні та сквер «Надії» у 1-му мікрорайоні.

Майже всі дерева в місті були посаджені руками людини. Масове озеленення проводилося переважно у 1950-1960-ті роки співробітниками місцевих підприємств та їхніми сім'ями. Озеленення території громади продовжується, особливо це стосується нових мікрорайонів міста. Серед дерев, які ростуть на території громади переважають: клен, берест, береза, каштан, тополя, дуб.

Рослинний світ представлений лікарськими рослинами – подорожник, горобина, полинь, деревій, волошки, кульбаба, звіробій; культурними рослинами – пшениця, жито посівне, рапс, соняшник, буряк, кукурудза звичайна.

Серед тваринного світу поширеними є свійські тварини – свині свійські, коза домашня, корова, кролі, нутрії; дикі тварини: кабани, лисиця звичайна або руда, зайці.

Оскільки на території громади є річка та ставки серед їхтїофауни зустрічається тюлька, краснопірка, плотва, верховодка, ялець, головень, карась, короп звичайний, окунь звичайний, тарань, рибець звичайний, чехоня, жерех, щука, лящ, товстолоб, сом звичайний. На березі можна зустріти жабу та вужа звичайного.

Оскільки на території Жовтоводської громади розташовані екологічно-небезпечні підприємства, у т.ч. уранопереробної та машинобудівної галузей промисловості, які є основними джерелами забруднення навколишнього природного середовища з достатньо щільною забудовою, необхідним заходом є озеленення території громади шляхом посадки деревних насаджень.

2.7. Природно-заповідний фонд та екологічна мережа

Згідно інформації, наведеної в Екологічному паспорті Дніпропетровської області за 2020 рік, складові структурних елементів екологічної мережі м. Жовті Води представлено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9. Складові структурних елементів екологічної мережі м. Жовті Води

Загальна площа, тис. га	Об'єкти ПЗФ	Водно-болотні угіддя	Відкриті заболочені землі	Водоохоронні зони	Прибережні захисні смуги	Ліси та інші лісовкриті площі	Курортні та лікувально-оздоровчі території	Рекреаційні території	Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	Пасовища, сіножаті	Радіоактивно забруднені землі, що не використовуються в господарстві
7,608	-	-	0,036	-	0,046	0,098	-	0,016	0,294	0,056	-

Відповідно до інформації щодо переліку створених (оголошених) об'єктів природно-заповідного фонду Дніпропетровської області, зазначеної на офіційному сайті Дніпропетровської ОДА у розділі «Природно-заповідний фонд» (<https://adm.dp.gov.ua/pro-oblast/dnipropetrovshina/prirodno-zapovidnij-fond>), об'єкти ПЗФ загальнодержавного чи місцевого значення, які знаходяться у м. Жовті Води відсутні.

2.8. Відходи та радіаційне забруднення

Відходи. Щороку на території м. Жовті Води утворюється близько 70,0 тис.м³ твердих побутових відходів.

Основними видами відходів, які утворюються на території громади, являються відходи пластику, поліетилену, пластмаси, ПЕТ (23%), паперу (22%), скла (9%), деревини (6%), текстилю (3%) та інших. 51% відходів - це потенційний ресурс, який може бути використаний як вторинна сировина.

Інформація щодо кількості утворених відходів, поводження з відходами та загальному обсягу відходів, накопичених протягом експлуатації, у місцях видалення відходів на території Жовтоводської громади 2020 рік наведена згідно даних Головного управління статистики у Дніпропетровській області та представлена у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10. Інформація щодо утворення та поводження з відходами у м. Жовті Води за 2020 рік

Населений пункт	Утворення відходів, т					
м. Жовті Води	Відходи I-IV класів небезпеки				У т.ч. I-III класів небезпеки	
	879223,8				4500,0	
Поводження з відходами, т						
м. Жовті Води	Утилізовано		Спалено		Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	
	відходи I-IV класів небезпеки	у т.ч. I-III класів небезпеки	відходи I-IV класів небезпеки	у т.ч. I-III класів небезпеки	відходи I-IV класів небезпеки	у т.ч. I-III класів небезпеки
	205682,8	3901,7	0,2	-	673203,6	535,7
Загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації,у місцях видалення відходів, т						
	Відходи I-IV класів небезпеки				У т.ч. I-III класів небезпеки	
м. Жовті Води	77487570,0				6805,2	

У місті накопичено близько 50 млн. тонн відходів, у т.ч. 1,4 млн. тонн токсичних III-IV класів небезпеки, 15,94 млн. тонн – відходів переробки уранових руд у хвостосховищі КБЗ («хвосты» ГМЗ).

На території м. Жовті Води наявні 3 діючих місця видалення відходів (МВВ) категорії В – небезпечні та 2 діючих МВВ категорії Б – помірно небезпечні. Кількість паспортизованих МВВ становить 5 од.

В місті відсутня система поводження з негабаритними та будівельними відходами. Відсутні контейнери та спецавтотранспорт для збирання, зберігання та вивезення таких відходів.

Радіоактивні відходи на ДП «СхідГЗК» відсутні. Відходи переробки уранових руд (ВПУР) на ГМЗ складаються та зберігаються у хвостосховищі балки «Щербаківська» та КБЗ.

Таблиця 2.11. Відомості про накопичення відходів переробки уранових руд (ВПУР) у хвостосховищі в балці «Щербаківська» ГМЗ

Дата	Проектна місткість сховища, м ³	Нуклідний склад	Активність ВПУР, п×10 ¹² Бк	Кількість ВПУР, п×10 ³ т (м ³)
01.10.2020	47,393×10 ⁶ м ³	U, ²²⁶ Ra, ²³⁰ Th, ²¹⁰ Po, ²¹⁰ Pb	377,748	46 451,8 (41,705×10 ⁶)
01.01.2022	47,393×10 ⁶ м ³	-/-	469,659	47041,75 (42,226×10 ⁶)
01.01.2023	47,393×10 ⁶ м ³	-/-	471,442	47191,11 (42,359×10 ⁶)

Таблиця 2.12. Відомості про накопичення відходів переробки уранових руд (ВПУР) у хвостосховищі в КБЗ ГМЗ

Дата	Проектна місткість сховища, м ³	Нуклідний склад	Активність ВПУР, п×10 ¹² Бк	Кількість ВПУР, п×10 ³ т (м ³)
------	--	-----------------	--	---

01.01.1996	$12,4 \times 10^6$	$U, {}^{226}Ra,$ ${}^{230}Th, {}^{210}Po, {}^{210}Pb$	93,3	15 940,0 ($12,41 \times 10^6$)
------------	--------------------	--	------	-------------------------------------

В результаті своєї діяльності на кожному з підприємств міста утворюються промислові відходи. Такі відходи тимчасово накопичуються на підприємствах. Відповідно до вимог законодавства промислові відходи необхідно передавати організації, яка має ліцензію на поводження або утилізацію зазначених відходів. В місті відсутні такі організації та загалом система поводження з промисловими відходами, що значно ускладнює процес правильного поводження з відходами.

Одночасно відсутність системи збору відходів I-IV класів небезпеки від населення міста призводить до того, що більшість з них потрапляють на полігон ТПВ. Без відповідного поводження з такими відходами створюються небезпечні для навколишнього природного середовища умови.

Відходи переробки на ГМЗ уранових руд відносяться до техногеннопідсилюваних природними радіонуклідами відходів та згідно технології зберігаються у хвостосховищі балки «Щербаківська», розташованій на землях Петрівської селищної громади, Олександрійського району Кіровоградської області та хвостосховищі в Кар'єрі бурих залізників (КБЗ), розташованого на землях Жовтоводської територіальної громади. Хвостосховище КБЗ розташоване у 200 м на північ від ГМЗ (у його санітарно-захисній зоні). На сьогодні, у зв'язку з його повним заповненням, хвостосховище знаходиться в стадії консервації., скидання «хвостів» з 01.01.1996р. не здійснюється.

Згідно з проектом ДП «УкрНДППромтехнології» «Консервація хвостосховища в КБЗ. ЖВ-ГМЗ-03-СП.ПЗ», з метою попередження пиління сухих «пляжів» і подальшого забруднення об'єктів навколишнього середовища, хвостосховище вкрите першим рекультиваційним шаром з інертного матеріалу (суглинок) потужністю до 0,7 м. У хвостосховищі КБЗ накопичено 15,94 млн.т відходів переробки уранових руд, загальною активністю – $93,3 \times 10^{12}$ Бк.

Проект заповнення хвостосховища в КБЗ виконувався п/с А-7937, замовлення 1422. ГТ-101. Хвостове господарство ЦФУ. п/с 28. 1966 рік.

Відомості про накопичення відходів переробки уранових руд (ВПУР) у хвостосховищах ГМЗ ДП «СхідГЗК» станом на 01.01.2023р. становлять:

Проектна місткість сховища, м ³	Нуклідний склад	Активність ВПУР, Бк	Кількість ВПУР, т (м ³)
$59,793 \times 10^6$	$U, {}^{226}Ra,$ ${}^{230}Th, {}^{210}Po, {}^{210}Pb$	$564,742 \times 10^{12}$	$63\,131,11 \times 10^3$ т/ ($54,769 \times 10^6$ м ³)

КП «Жовтоводський водоканал» ДОР» є одним із забруднювачів водних ресурсів громади. Частка підприємства в загальному обсязі скидання зворотних вод в цілому по громаді становить 46%. Хоча з 2017 року по 2022 рік спостерігається загальна тенденція до зниження загального обсягу скиду зворотних вод в поверхневі водні об'єкти на 20,9%.

Радіаційне забруднення.

В м. Жовті Води історично склалася складна екологічна ситуація обумовлена тим, що місто розташовано на території уранової геопровінції з підвищеним природним фоном радіоактивності. Тут були зосереджені підприємства з видобутку та переробки уранових руд, «хвостосховища», до яких потрапляли відходи від збагачення урану. Це потужні джерела радіаційного та хімічного впливу на навколишнє середовище: пил уранової руди, радон та продукти його розпаду, довго існуючі α та β – радіонукліди нуклідів, γ – випромінювання, пари сірчаної кислоти і сірчаного ангідриду, оксиду вуглецю, оксиди азоту та ін.

Другим фактором на формування радіаційного становища впливає те, що для горизонтального планування та будівництва доріг, тротуарів та інших споруд у 50-60 роки використовувалась гірнична порода шахти, яка містила радіоактивні матеріали, що призвело до підвищення концентрації радону і дочірніх продуктів урану у спорудах та будовах. Так, за вибірковими даними досліджень Українського наукового центру радіаційної медицини (м. Київ), проведеними в 2008 році, 42% обстежених будинків у м. Жовті Води еквівалентна рівноважна об'ємна активність радону перевищила норматив (100 Бк/м³) для житлових будівель, у зв'язку з чим у місті

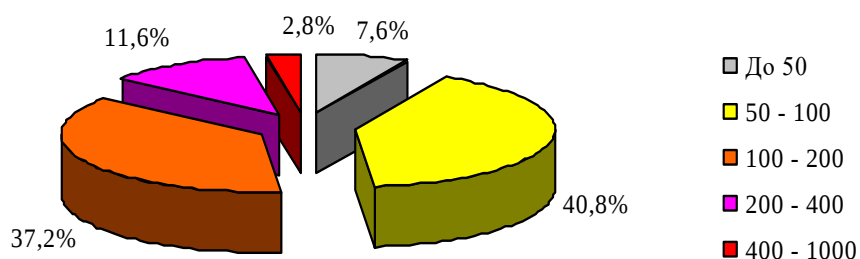
проводяться рекультиваційні роботи забруднених земель та заходи протирадіаційного захисту для зниження дозових навантажень на населення.

Серед забруднюючих чинників навколишнього середовища значне місце займають і важкі метали як відходи виробництва минулих підприємств ВПК (нікель, мідь, свинець, кадмій та ін.).

Комбінація шкідливих екологічних чинників міста – підвищений рівень радону в приміщеннях та γ -випромінювачів на території, накопичення важких металів у навколишньому середовищі – негативно впливає на стан здоров'я всього населення, обумовлює його регіональні особливості.

У 2011-2013 роках в повному обсязі виконані обстеження на вміст радону ²²² житлових приміщень старої та частково нової забудови міста, які проводилися ДП «НТЦ КІРВ» та ТОВ «Центр радіоекологічного моніторингу». Результати обстежень наведені в діаграмі 1.

Діаграма 1. Вибіркове обстеження житлових будівель та адміністративних приміщень на вміст радону у 2011-2013 роках (Бк/м³)*

* Бк/м³ – одиниця виміру активності радіоактивного джерела

Довідково: Основний внесок (60-90%) у дозу опромінення населення вносять природні джерела іонізуючого випромінювання. При цьому, найбільшу небезпеку представляє радон та його дочірні продукти розпаду (ДПР). Радон – це альфа-випромінюючий радіоактивний безбарвний інертний газ, який у 7,5 разів важчий повітря та утворюється в надрах землі в результаті розпаду урану, що у різних кількостях входить до складу гірських порід. Радон просочується з надр і має властивості до концентрації в підвальних приміщеннях і приміщеннях перших поверхів будинків. Концентрація радону в замкнутому приміщенні може досягти небезпечних для здоров'я людей рівня, неприпустимих навіть для повітря в очисних вибоях уранових рудників. Основними способами протирадонового захисту є створення достатнього повітрообміну в приміщеннях, за рахунок штучної або природної вентиляції та герметизації підлоги і місць уведення комунікацій.

У м. Жовті Води в рамках проведення моніторингу стану навколишнього середовища була виконана радонова зйомка міста. Вона проводилася для попередньої оцінки якості виконаних робіт з рекультивації та санації території м. Жовті Води. Зйомка проводилася твердотільними детекторами для визначення інтегральної об'ємної активності радону в атмосферному повітрі які були розставлені у всіх частинах міста. Національними нормами радіаційної безпеки України не нормується вміст радону у атмосферному повітрі населених пунктів та уранових об'єктів, які зняті з експлуатації.

Радіаційний фон у зоні спостереження ГМЗ, хвостосховища та селітебної зони. Радіаційний моніторинг об'єктів навколишнього природного середовища на ДП «СхідГЗК» проводиться Центральною пилогазодозиметричною лабораторією (Свідоцтво про технічну компетентність від 14.02.2020 №ПЧ 06-2/516-2020) відповідно до «Програми радіаційного контролю...», якою визначено об'єм та періодичність проведення моніторингу у селітебній зоні, на промайданчику гідрометалургійного заводу, у санітарно-захисних зонах (далі - СЗЗ) та зонах спостереження (далі – ЗС) ГМЗ, хвостосховища в балці «Щербаківська». Потужність дози гамма-випромінювання на території цих об'єктах становить: ЗС ГМЗ - від 0,10 до 0,14 мкЗв/год; ЗСхвостосховища балки «Щ» - від 0,11 до 0,13 мкЗв/год. Радіаційна обстановка в зоні спостереження даних об'єктів селітебної зони залишається стабільною, в межах коливань природного радіаційного фону регіону (0,11-0,13 мкЗв/год).

Оскільки, межі території міста проходять поряд з Ольховською тектонічною зоною та Західним розломом, у зв'язку з чим до дози опромінення населення додаються джерела іонізуючого випромінювання природного походження, які «вносять» основний вклад (60-90%) у дозу опромінення населення. При цьому, найбільшу небезпеку представляє радон та його дочірні продукти розпаду (ДПР). Радон – це альфа-випромінюючий радіоактивний безбарвний інертний газ, який у 7,5 разів важчий повітря та утворюється в надрах землі в результаті розпаду урану, що у різних кількостях входить до складу гірських порід. Радон просочується з надр і має властивості до концентрації в підвальних приміщеннях і приміщеннях перших поверхів будинків. Концентрація радону в замкнутому приміщенні може досягти небезпечних для здоров'я людей рівня, неприпустимих навіть для повітря в очисних вибоях уранових рудників. Основними способами протирадонового захисту є створення достатнього повітрообміну в приміщеннях, за рахунок штучної або природної вентиляції та герметизації підлоги і місць введення комунікацій.

2.9. Демографічна ситуація та стан здоров'я населення

До переліку показників, що різносторонньо характеризують стан довкілля і підлягають динамічному спостереженню та аналізу, відноситься рівень захворюваності населення.

Показники стану здоров'я населення міста Жовті Води мають регіональні особливості, що спричинені історично сформованою складною екологічною ситуацією, обумовленою тим, що місто розташовано на території уранової геопровінції з підвищеним природним фоном радіоактивності. Крім того, на стан здоров'я негативно впливають соціально-економічна нестабільність, міграційні процеси, недостатній рівень та якість життя населення.

Зміна чисельності населення м. Жовті Води по роках представлено в таблиці 2.13.

Таблиця 2.13. Зміна чисельності населення м. Жовті Води

Рік	1970	1979*	1989*	2001*	2007	2008	2009	2010	2011	Примітка. Зірочками позначені дані переписів населення, без зірочок відомості Державного комітету статистики України.
Чисельність	40334	51653	61690	53582	49814	49338	48792	48427	48032	
Рік	2012	2013	2014	2016	2017	2019	2021	2022		
Чисельність	47689	47509	47284	46200	46192	44629	43496	42810		

ачені дані переписів населення, без зірочок відомості Державного комітету статистики України.

Відповідно до таблиці 2.13 спостерігається, що населення міста поступово, але постійно скорочується за рахунок значно вищої смертності та міграції населення, що спричиняє від'ємний приріст населення.

Соціальна напруженість у місті лишається високою в т.ч. за рахунок незадовільного стану навколишнього середовища, геологічних особливостей розташування міста, які обумовлюють погіршення демографічної ситуації, підвищення рівнів захворюваності та смертності населення міста, зменшення середньої тривалості життя. Показник смертності складав 1916,3 осіб у 2020 році та 1899,6 осіб на 100 тис. мешканців міста – у 2022 році. Найбільш поширеними причинами смертності населення є хвороби кровообігу та новоутворення, в т.ч. онкологічні захворювання (62,4% та 15,7% від загальної кількості померлих у 2022 році).

Таблиця 2.14. Статистичні дані щодо смертності населення Жовтоводської МТГ на 100 тис. населення

Показники	Жовтоводська громада			Дніпропетровська область		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Смертність загальна	1916,3	1935,1	1899,6	1742,3	2063,7	1707,0
в т.ч. у працездатному віці	681,9	614,1	450,4	595,9	652,8	н/д

Зростання смертності населення обумовлено наступними чинниками:

- незадовільний стан навколишнього середовища, геологічні особливості розташування міста обумовлюють погіршення демографічної ситуації, підвищення рівнів захворюваності та смертності населення міста, зменшення середньої тривалості життя;

- протягом останніх років відмічено тенденцію зростання питомої ваги осіб похилого віку в загальній кількості померлих.

Показники онкозахворюваності по м. Жовті Води залишаються традиційно високими: високий рівень захворюваності та смертності, що пов'язано із високою питомою вагою осіб похилого віку населення та наслідками історично сформованою складною екологічною ситуацією обумовленою наявністю підвищеного природного фону радіоактивності.

За даними онкологічної служби по Дніпропетровській області (Cancer-реєстр) захворюваність на онкологічні хвороби та смертність на 100,0 тисяч населення у м. Жовті Води представлена в таблиці 2.15.

Таблиця 2.15. Захворюваність та смертність від онкологічних хвороб на 100,0 тис. населення у м. Жовті Води

По м. Жовті Води	Показник захворюваності			Показник смертності		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Загальна	304,2	336,6	309,7	204,9	263,6	254,2
шлунку	22,6	23,6	27,7	20,3	32,1	25,4
ободової кишки	15,8	25,7	25,4	11,3	20,6	18,5
прямої кишки	36,1	30,0	20,8	15,8	27,5	30,0
трахеї, бронхів, легень	40,6	38,6	32,4	20,3	36,7	27,7
щитоподібної залози	4,5	6,4	0	0	0	0
лейкемія	4,5	4,3	16,2	6,8	6,9	16,2
лімфоми злоякісні	6,8	6,4	11,6	2,3	9,2	9,2

Показники захворюваності онкологічними хворобами травної системи, органів дихання в м. Жовті Води є стабільно високими. Показники смертності від онкологічних хвороб травної системи, злоякісних хвороб кровотворної системи в місті Жовті Води вище за обласні показники.

Важливою демографічною проблемою є низький показник народжуваності в порівнянні з містами та районами області. Кількість народжених в 2022 році на 1000 осіб в місті Жовті Води склала 4,2‰. Смертність на території м. Жовті Води перевищує народжуваність у 4,5 рази.

Стан здоров'я мешканців міста також викликає певні занепокоєння. Рівень загальної захворюваності по м. Жовті Води протягом 2019-2022 років наведено у таблиці 2.16.

Таблиця 2.16. Рівень загальної захворюваності по м. Жовті Води протягом 2020-2022 років

Період	Населення м. Жовті Води	Зареєстровано захворювань		Вперше встановлені діагнози	
		Абсолютне число	На 10000 населення	Абсолютне число	На 10000 населення
2019 рік	44595	54633	12257,8	13331	2991,0
2020 рік	44320	46776	10554,6	9338	2120,5
2021 рік	43624	41025	9404,2	17507	4013,1
2022 рік	43273	44966	10391,2	15862	3665,6

Незважаючи на зниження показників загальної захворюваності, вони лишаються на високому рівні. Крім того, треба враховувати, що в умовах медичної реформи, за відсутності достатньої кількості сімейних лікарів, частина випадків захворюваності лишається поза увагою офіційної статистики (близько 13 тис. осіб дорослого населення не мають декларації з лікарями первинної ланки з причини відсутності у місті лікарів сімейної медицини).

В структурі загальної захворюваності хвороби органів дихання посідають II місце, що пояснюється екологічними факторами: забруднення зовнішнього середовища, загазованість та інші чинники. Але захворюваність на професійні хвороби органів дихання зменшився в зв'язку з припиненням активних робіт видобутку на шахтах міста. Інтенсивний показник інвалідності з приводу хронічних хвороб органів дихання за останні 5 років значно зменшився та займає останні місця і не перевищує обласних показників.

Показник поширеності захворюваності органів дихання впродовж декількох років вищий за обласний (порівняльні дані за 2018 р., поширеність: м. Жовті Води – 579,2 на 10 тис.нас., обласний – 307; захворюваність – м. Жовті Води 22,8, обласний 16,6).

Таблиця 2.17. Хронічні захворювання органів дихання населення Жовтоводської МТГ

№ п/п	Захворювання	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
		абс.	на 10 тис. нас.	абс.	на 10 тис. нас.	абс.	на 10 тис. нас.
1.	Хронічні бронхіти	1604	361,9	732	167,8	1363	286,2
	з них:						
	- хронічні обструктивні захворювання легень	302	68,1	189	43,3	289	60,7
2.	Бронхіальна астма	181	40,8	167	38,2	201	42,2
3.	Професійний бронхіт	6	1,3	6	1,3	9	18,9

Старіння населення також є серйозною соціально-демографічною проблемою, в місті проживає 14,5 тис. пенсіонерів, що становить 34% від загальної кількості мешканців.

Залишаються високими показники первинного встановлення населенню інвалідності у працездатному віці. Провідними причинами первинної інвалідності є злякисні новоутворення (30,6% у 2022 році), на другому місці - хвороби системи кровообігу (20,1%).

Радіаційна забрудненість міста продовжує впливати на рівень захворюваності мешканців міста, первинного виходу населення міста у працездатному віці на інвалідність, вроджених аномалій у дітей, ці показники значно перевищують обласні показники, тому при таких умовах для мешканців міста, соціальний захист є особливо важливим.

Така тенденція не може не хвилювати, але пояснити її діями будь-якого одного фактору, наприклад, погіршення екологічної ситуації, було б не зовсім коректно, тому що демографічні показники залежать від дії цілого ряду чинників. Але, безумовно, серед найбільших чинників демографічної кризи громади, поряд з економічними та психологічними факторами, що впливають на населення і ведуть до збільшення захворюваності і смертності та зменшення народжуваності, є фактор негативного екологічного впливу промислових підприємств громади, а також значне радіоактивне забруднення території.

2.10. Ймовірні зміни стану здоров'я населення, якщо ДДП не буде затверджено

а) якщо Стратегію не буде затверджено

Якщо Стратегію розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року не буде затверджено, всі заходи і проєкти ДДП не будуть комплексними та ефективними, адже інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме накопиченню екологічних проблем. Екологічні проблеми і поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, залишаться незмінними, а в деяких випадках і погіршаться, а саме:

- забруднення повітря, вод, ґрунтів від роботи підприємств та автотранспорту не зменшиться;
- через зношеність інженерних мереж, зокрема тепло-, водопостачання та водовідведення будуть постійно виникати аварійні ситуації;
- якість питної води продовжить погіршуватися;
- комунальне господарство буде енергозатратним й без належного управління;
- очисні споруди в системі каналізації будуть виходити з ладу та забруднювати довкілля;
- полігон ТПВ (перша черга) заповнюється повністю, обсяг твердих побутових відходів збільшується, присутні стихійні звалища;
- залишиться необлаштованість прибережних смуг водоймищ на території громади;
- відсутність облаштованих зон відпочинку;
- не буде розроблено регіональний план управління відходами та система управління відходами на місцевому рівні;

- не буде забезпечено доступ міського та сільського населення до покращених умов водозабезпечення та санітарії.

Інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме погіршенню екологічної ситуації. Особливу загрозу становитиме проблема накопичення та утилізації твердих побутових та промислових відходів, що в разі неприйняття рішень щодо належної організації системи управління відходами спричинятиме забруднення повітря, ґрунтів та вод, що може завдавати шкоди здоров'ю населення.

б) стан довкілля на територіях, які ймовірно зазнають впливу

В разі прийняття Стратегії характеристики стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я не зміняться, а в перспективі після реалізації заходів Стратегії, які передбачені стратегічними цілями та напрямками Б:

Б1. Створення умов для поліпшення стану, довкілля;

Б2. Ресурсоощадна та енергоефективна система життєзабезпечення громади;

Б3. Створення комплексної системи поводження з відходами;

Б4. Розвиток екомережі та рекреаційних зон очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців МТГ.

в) зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Виникнення нових екологічних проблем, в тому числі ризики впливу на здоров'я населення в разі реалізації Стратегії не передбачається. Так само не передбачаються негативні впливи для територій з природоохоронним статусом.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНИМИ ДАНИМИ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Стратегія розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року визначає пріоритетні напрямки економічного і соціального розвитку, враховує екологічні завдання як місцевого, так і загальнодержавного рівня, в інтересах ефективного, стабільного соціально-економічного розвитку громади та покращення якості життя населення Жовтоводської громади.

Стратегією передбачено розвиток галузей економіки громади та інфраструктури її життєзабезпечення, вона охоплює усі види господарської діяльності, у т.ч. промисловий, агропромисловий комплекси, енергозбереження та енергоефективність, житлово-комунальне господарство та комунальну інфраструктуру, соціальне забезпечення, містобудування, освіту, охорону здоров'я, фізкультуру та спорт; культуру і туризм, охорону навколишнього природного середовища. Реалізація заходів Стратегії, спрямована на усунення та пом'якшення дії чинників, шкідливих для навколишнього природного середовища та здоров'я населення, забезпечення екологічної безпеки, відтворення та підтримання у належному стані природних ресурсів громади. Головними екологічними проблемами, що мають відношення до Стратегії, є: захист атмосферного повітря; проведення комплексу робіт із реабілітації забрудненої території міста: рекультивация порушених і забруднених земель, здійснення заходів протирадіаційного захисту; нагальна потреба у відновленні та модернізації споруд та мереж інженерної інфраструктури (централізоване тепло-, водопостачання та водовідведення, зливово каналізація), розвиток системи поводження з твердими побутовими і промисловими відходами, збереження природних ресурсів та контроль радіаційної безпеки.

Не менш важливими є реалізація заходів щодо інформування населення про стан навколишнього природного середовища та розвитку еколого-просвітницького напрямку на базі навчальних закладів та громадських організацій; проведення конференцій, семінарів, вебінарів та інших заходів з екологічної тематики.

Стратегічна екологічна оцінка Стратегії розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року проводиться з метою забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я. За кожним з напрямків Стратегії розробляється низка завдань та заходів, частина з яких, відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" підлягає оцінці впливу на довкілля.

Відповідно до частини першої ст.3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”, здійснення оцінки впливу на довкілля є обов’язковим у процесі прийняття рішень щодо провадження планованої діяльності, визначеної п.13 ч.3 ст.3.

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням місцевих особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкі сторони, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті зазначених рішень. Результати SWOT-аналізу екологічної ситуації у Жовтководській МТГ наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1. Оцінка ймовірного впливу ДДП на довкілля відповідно до контрольного переліку

Сильні сторони	Слабкі сторони
• Оптимальні кліматичні умови для розвитку агропромисловості; родючі ґрунти (чорноземи звичайні малогумусні) • Наявність корисних копалин (залізної руди, рідкоземельних металів та інших) • Наявність трудових ресурсів належної якості для забезпечення потреб роботодавців • Наявність паркових зон та високий відсоток озеленення території • Наявність штучних водойм • Наявність полігону твердих побутових відходів • Розробка, виготовлення та впровадження науково-промисловими підприємствами сучасних приладів з радіаційного контролю та систем автоматизованого радіоекологічного моніторингу навколишнього середовища. • Перехід підприємств громади на замкнуті водозворотні цикли • Наявність висококваліфікованих спеціалістів з охорони навколишнього середовища, що пройшли стажування в провідних закладах Франції, Німеччини, Іспанії, Австрії, США • Розвинута інфраструктура енерго-, газо-, водо- та централізованого тепlopостачання у громаді. • Наявність транспортної інфраструктури (залізничний (для вантажних перевезень) та автомобільний транспорт, автостанція). • Розвинута система медичних установ та установ соціального захисту (КНП «ЦСПМД», КНП «ЖМЛ», 3 приватні клініки)	• Відсутність об’єктів природно-заповідного фонду у межах громади • Підтоплення та просадка ґрунтів в деяких районах громади • Висока смертність, захворюваність серед населення та наявність вроджених аномалій у новонароджених у порівнянні з показниками по області • Обмежені водні ресурси та недостатній рівень роботи щодо їх охорони • Недотримання режиму прибережних захисних смуг. • Техногенне забруднення атмосферного повітря громади, ґрунтів і ґрунтових вод (у т.ч. викидами промислових підприємств і транспорту). • Радіоактивне забруднення приміщень у старому районі м. Жовті Води. • Затоплення шахти ТОВ «Восток-Руда», та можливе виникнення радіоекологічної надзвичайної ситуації. • Наявність на території громади хвостосховищ, шахтних виробок • Відсутність ефективної системи поводження з ТПВ, негабаритними та будівельними відходами. • Відсутність системи постійного моніторингу території громади, у т.ч. стану навколишнього природного середовища, радіаційного, медико-біологічного стану. • Відсутність стаціонарних автоматизованих постів екологічного контролю. • Високий рівень енергоспоживання і недостатній рівень впровадження енергоефективних технологій • Недостатня якість води • Значна віддаленість водозабору від меж громади • Значна зношеність інженерної інфраструктури
Можливості	Загрози
• Покращення екологічного стану громади • Значний кліматичний і технологічний потенціал для впровадження сонячної енергетики • Розвиток туризму, зон відпочинку та створення нових можливостей для культурного дозвілля та активного відпочинку • Впровадження проєктів задля покращення екологічного стану громади внаслідок	• Погіршення стану довкілля внаслідок продовження політики незбалансованого природокористування • Недостатня забезпеченість лікарями деяких спеціальностей • Погіршення стану здоров’я та збільшення захворюваності населення внаслідок забруднення довкілля. • Погіршення демографічної ситуації (природне

продовження дії Державної цільової програми радіаційного та соціального захисту населення м. Жовті Води Дніпропетровської області

- Встановлення системи постійного моніторингу території громади, у т.ч. стану навколишнього природного середовища, радіаційного, медико-біологічного стану.
- Будівництво II черги полігону ТПВ; запровадження системи роздільного збору ТПВ та системи їх переробки.
- Використання природних ресурсів громади та регіону
- Створення заводу переробки твердих побутових відходів
- Переробка будівельних відходів (підприємництво)
- Розробка родовища радонових вод
- Можливість проведення комплексу робіт з реабілітації забрудненої території громади для зниження дозових навантажень на населення.
- Приведення радіаційного фону в житлових, адміністративних будівлях і спорудах у відповідність з Нормами радіаційної безпеки України (НРБУ-97).
- Отримання кредитів від міжнародних фінансових установ на виконання радіоекологічних програм.

та міграційне скорочення).

- Неконтрольованість ситуації на залишених об'єктах (будівлі заводу «Електрон» та ін.)
- Можливі аварії на небезпечних підприємствах
- Вплив місць зосередження радіоактивних відходів
- Погіршення системи водопостачання в громаді
- Значне погіршення системи теплопостачання
- Погіршення стану атмосферного повітря через забруднення стаціонарними джерелами внаслідок зношеності газоочисного обладнання.
- Ймовірність радіаційного та хімічного забруднення р. Жовта внаслідок неконтрольованого затоплення шахти ТОВ «Восток-Руда» та можливість виникнення радіоекологічної надзвичайної ситуації.
- Воєнні дії на території України
- Можливість виникнення екологічних аварій на деяких промислових об'єктах.
- Зростання вартості енергоносіїв.
- Відсутність фінансування Державної цільової програми радіаційного та соціального захисту населення м. Жовті Води Дніпропетровської області внаслідок воєнних дій на території України.

Використовуючі матеріали аналізу соціально-економічного стану громади та результати роботи Робочої групи сформовано SWOT-матрицю, яка дозволяє виявити взаємозв'язки між “внутрішніми” (сильні та слабкі сторони) та “зовнішніми” (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для громади. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики й ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку громади на перспективу і реалізація якої розпочнеться з 2024 року.

Таблиця 3.2. Оцінка ймовірного впливу ДДП на довкілля відповідно до контрольного переліку

Чи може виконання ДДП спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення стану
	Так	Ймовірно	Ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			*	
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	*			
3. Погіршення якості атмосферного повітря?		*		
4. Появу джерел неприємних запахів?		*		
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			*	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			*	
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?	*			+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			*	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			*	

Чи може виконання ДДП спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення стану
	Так	Ймовірно	Ні	
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			*	
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки та підтоплення)?			*	
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого об'єкту?	*			+
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?		*		+
14. Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			*	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			*	
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			*	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?		*		
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?		*		+
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			*	
20. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			*	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?	*			+
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?	*			+
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			*	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			*	
25. Поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			*	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?		*		+
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			*	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
28. Негативний вплив на об'єкти природно-охоронного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			*	
29. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?		*		+
30. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?		*		
31. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			*	
32. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			*	
33. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			*	
34. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єкти довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			*	
Населення та інфраструктура				
35. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			*	+
36. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			*	

Чи може виконання ДДП спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення стану
	Так	Ймовірно	Ні	
37. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			*	
38. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			*	
39. Потреба в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			*	
40. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			*	+
Екологічне управління та моніторинг				
41. Послаблення правових і екологічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			*	+
42. Погіршення екологічного моніторингу?			*	+
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			*	
44. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			*	+
Інше				
45. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		*		+
46. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			*	
47. Збільшення споживання значних об'ємів палива або енергії?			*	
48. Суттєве порушення якості природного середовища?			*	+
49. Появу можливості досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?		*		
50. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			*	

Керуючись стратегічними й оперативними цілями та на основі оцінок, представлених в табл.3.1. та табл.3.2. можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії:

Забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та промислових підприємств

Однією з найважливіших екологічних проблем Жовтоводської МТГ є забруднення атмосферного повітря. Серед основних джерел забруднення атмосфери – пересувні джерела, з яких на першому місці знаходиться автотранспорт, а також підприємства енергетики, підприємства машинобудівної, легкої та харчової промисловостей.

Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту з року в рік зростають та негативно впливають на якість атмосферного повітря в громаді. Частка автомобілів, які експлуатуються в м.Жовті Води та решті населених пунктів громади (с. Мар'янівка, с. Суха Балка та с. Волочаївка), здебільшого не відповідають міжнародним стандартам щодо екологічної безпеки, їх двигуни зазвичай морально і фізично застарілі. Як результат – екологічне становище міста та Жовтоводської громади в цілому далеке від належного.

Забруднення атмосферного повітря в Жовтоводській громаді від автотранспорту обумовлено такими факторами:

- збільшення кількості автотранспорту, в т.ч. через збільшення кількості ВПО, що перемістилися до Жовтоводської громади у зв'язку з військовою агресією росії;
- відставання якості палива від європейських стандартів;
- відсутність механізмів впливу на збільшення забруднення довкілля автотранспортом. Автомобілі викидають разом з відпрацьованими газами значну кількість забруднюючих речовин, які мають токсичний та інший вплив на навколишнє середовище.

Найбільш токсичною речовиною, яка забруднює повітря під час експлуатації автомобільного транспорту, є оксид вуглецю. Викиди автотранспортних засобів особливо небезпечні тому, що здійснюються у безпосередній близькості від тротуарів у зоні активного пішохідного руху. Крім забруднення атмосферного повітря, транспорт є головним забруднювачем водних об'єктів та ґрунтів нафтопродуктами.

Негативно впливають на стан довкілля і відходи автотранспортних засобів, які утворюються в процесі їх експлуатації, а саме: відпрацьовані мастила, фільтри, акумулятори, відпрацьовані шини, деталі та корпуси автомобілів та ін., утилізацію яких не налагоджено на належному рівні.

Крім того, проблемою забруднення атмосферного повітря в Жовтководській громаді є газоочисне обладнання, яке встановлено на стаціонарних джерелах викидів підприємств, і є доволі зношеним. Воно уловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі речовини – оксиди азоту, вуглецю, сірки, сполуки хлору та ін. викидаються в атмосферне повітря без очищення.

Стратегія орієнтована на розв'язання цієї проблеми і не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів. Поліпшення стану дорожньо-транспортної інфраструктури може сприяти зменшенню викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел. Крім того, встановлення сучасного газоочисного обладнання на стаціонарних джерелах забруднення атмосферного повітря також сприятиме зниженню обсягів викидів.

Поводження з відходами

Проблема відходів є однією з нагальних екологічних проблем як Жовтководської МТГ, так і області в цілому.

Щороку на території громади утворюється близько 70 тис.куб.м твердих побутових відходів. Сміттєзвалище (полігон ТПВ) паспортизоване у 2015 році та займає територію площею 2,25 га з терміном експлуатації 7,5 років. Основними видами відходів, які утворюються на території громади, є відходи пластику, поліетилену, пластмаси, ПЕТ, паперу, скла, деревини, текстилю та ін. 51% відходів - це потенційний ресурс, який може бути використаний як вторинна сировина.

Захоронення відходів на полігоні на сьогодні майже неможливо (поточна заповненість – більше 97%), що створює екологічну небезпеку для громади. Вирішити дану екологічну і соціальну проблему можливо лише шляхом будівництва II черги полігону ТПВ. А впровадження системи роздільного збирання сміття дозволить зменшити кількість відходів, які підлягають захороненню.

Крім того, в результаті діяльності підприємств громади утворюються промислові відходи, які тимчасово накопичуються на територіях цих підприємств. Відповідно до вимог законодавства промислові відходи необхідно передавати організації, яка має ліцензію на поводження або утилізацію зазначених відходів. В громаді відсутні такі організації та загалом система поводження з промисловими відходами, що значно ускладнює процес правильного поводження з відходами.

Водночас відсутність системи збору відходів I-IV класів небезпеки від населення громади призводить до того, що більшість з них потрапляють на полігон ТПВ. Без відповідного поводження з такими відходами створюються небезпечні для навколишнього природного середовища умови.

Стратегією передбачено будівництво II черги полігону ТПВ, безпосередньо будівництво полігону, а також придбання сучасної спецтехніки для виконання робіт із санітарного очищення та благоустрою громади задля гарантування санітарного та екологічного видалення й утилізації відходів.

Забруднення водних об'єктів забрудненими зливовими та стічними водами, а також забруднення підземних водоносних горизонтів нафтопродуктами

Сучасний стан поверхневих водойм характеризується антропогенним тиском суб'єктів господарювання. Причиною недостатньо ефективної роботи очисних споруд є фізична та моральна застарілість обладнання, несвоєчасне проведення поточних і капітальних ремонтів, тощо.

Значний відсоток амортизації основних фондів (мереж та обладнання) і недостатні обсяги фінансування експлуатаційної діяльності на протязі останніх років призвели до збільшення кількості аварійних витоків та пошкоджень.

Стратегія не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Водночас, за умови повноцінного відновлення у громаді промислового виробництва з подальшим стабільним розвитком (зокрема, ДП «СхідГЗК»),

ТОВ «Восток-Руда») ймовірно можуть збільшитися обсяги скидів у поверхневі води, навантаження на каналізаційні системи та погіршитися якість роботи очисних споруд. Стратегією передбачається проведення заходів для покращення роботи як системи водопостачання, так і системи водовідведення.

Стан прибережних захисних смуг водних об'єктів Жовтоводської МТГ

На території Жовтоводської МТГ розташовані 4 водні об'єкти, а саме:

- водоймище у «Дитячому парку»,
- водойма «Водобуд» - резервне джерело технічного водопостачання. Водосховище знаходиться у власності Жовтоводської територіальної громади, частина якого 4,55 га від 23,5 га, надана в користування КП «Жовтоводський водоканал» ДОР» для виробничих потреб підприємства.
- водойма «Водяне» (Весела Іванівка)
- річка Жовта.

Існуючий стан даних водойм викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги загарашені несанкціонованими звалищами побутових і будівельних відходів.

З метою створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, згідно ст.87 Водного кодексу України (ВКУ), встановлюються водоохоронні зони. Зовнішні межі водоохоронних зон визначаються за спеціально розробленими проектами. В межах водоохоронних зон відповідно до ст.88 ВКУ виділяються земельні ділянки під прибережні захисні смуги. У міській програмі раціонального використання території міста Жовті Води на 2019-2023 роки було заплановано виконання низки заходів, у т.ч. щодо прибережних смуг водних об'єктів, проте через відсутність фінансування їх виконання передбачатиметься на перспективу.

Стратегія розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року визначає пріоритетні напрями економічного і соціального розвитку, враховує екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного, стабільного соціально-економічного її розвитку та підвищення якості життя населення. Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я населення, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною. Вплив на навколишнє природне середовище, у т.ч. на здоров'я населення, при впровадженні заходів, може мати як позитивні, так і негативні наслідки.

При впровадженні заходів Стратегії, у порівнянні з існуючим станом, за умови здійснення належного контролю за засміченням водних об'єктів та посиленням відповідальності за його здійснення, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у т.ч. на здоров'я населення.

Земельні ресурси

Внаслідок реалізації Стратегії не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Біорізноманіття

На території Жовтоводської МТГ відсутні об'єкти природно-заповідного фонду.

Тимчасовий негативний вплив на біорізноманіття можливий під час розчищення русла р. Жовта та рекультивації земель. Проте дана діяльність у перспективі покращить стан екосистеми та сприятиме підвищенню та збереженню біологічного різноманіття на території громади для його сталого використання ;

Рекреаційні зони та культурна спадщина

Впровадження Стратегії може мати як позитивний, так і негативний вплив на рекреаційні зони залежно від того, наскільки будуть дотримані природоохоронні вимоги. Разом з тим, реалізація цього завдання має сприяти покращенню здоров'я населення. Впровадження Стратегії не має призводити до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

Радіаційне забруднення

Місто Жовті Води є техногенно радіаційно забрудненим, радіаційний фон міста перевищує норми, встановлені Нормативами радіаційної безпеки України (НРБУ-97). Це викликано декількома чинниками, а саме:

- розташування населеного пункту на території уранової геопровінції з підвищеним природним фоном радіоактивності;
- зосередженість підприємства з видобутку та переробки уранових руд, “хвостосховища”, до яких потрапляли відходи від збагачення урану;
- для планування та будівництва доріг, тротуарів та інших споруд у 50-60 роки використовувалась гірнична порода шахти, яка містила радіоактивні матеріали, що призвело до підвищення концентрації радону і дочірніх продуктів урану у спорудах та будовах.

За результатами обстежень встановлено перевищення концентрації об’ємної активності рівня радону 222 у 336 приміщеннях, або 39,3% від загальної кількості обстежених приміщень (856), що є дуже високим показником.

На території м. Жовті Води радіаційна обстановка, в основному, стабільна і активність радону знаходиться на рівні 16-28 Бк мЗ, проте в центрі міста є території з концентраціями радону в атмосфері, що перевищують нормативи США. Підвищені концентрації радону відзначені в районі розміщення гідрометалургійного заводу з переробки уранових руд і хвостосховища «КБЖ» на півночі і в районі чинного хвостосховища «Щ». В районі гідрометалургійного заводу активність радону-222 змінюється від 44 до 73 Бк мЗ, в районі хвостосховища «Щ» від 45 до 55 Бк мЗ.

Стратегія, як і проєкт Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води на 2013-2027 роки, спрямовані на зниження радіаційного впливу та пов’язаних з ним шкідливих чинників на здоров’я населення, тому передбачено ряд заходів для досягнення даної цілі, а саме проведення будівельно-монтажних робіт із створення системи постійного моніторингу території громади, у т.ч. стану навколишнього природного середовища, радіаційного, медико-біологічного стану, проведення радіаційного обстеження на вміст радону та розроблення документації щодо протирадонового захисту приміщень житлових, адміністративних будівель і споруд, проведення комплексу робіт із реабілітації забрудненої території громади: рекультивация порушених і забруднених земель, здійснення заходів протирадіаційного захисту, здійснення протирадонових заходів. Вищеперераховані заходи тільки позитивно вплинуть на територію громади та її мешканців.

Населення та інфраструктура

Стратегія не передбачає появу нових ризиків для здоров’я населення громади.

Екологічне управління, моніторинг та інші

Стратегія спрямована на збереження природних ресурсів і не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Реалізація має сприяти створенню системи екологічного контролю та моніторингу ефективності досягнення екологічних цілей. Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров’я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Однією з визначальних умов сталого економічного і соціального розвитку Жовтоводської громади є охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів та збереження екологічної безпеки життєдіяльності населення.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ

ЧИСЛІРИЗИКІВВПЛИВУНАЗДОРОВ’ЯНАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту документу державного планування «Стратегія розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам’янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року» визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров’я населення, надані характеристики даних впливів.

В рамках даної роботи визначені ключові екологічні цілі та завдання в сфері охорони довкілля та можливості їх врахування при розробленні ДДП. На основі аналізу екологічної ситуації та запланованих заходів Стратегії були визначені ключові актуальні питання, що потребують оцінки.

Основні чинники та критерії для визначення головних екологічних проблем, у тому числі пов'язаних із:

1. Забрудненням атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту.

Екологічні проблеми в громаді пов'язані з підвищеним рівнем забруднення атмосферного повітря. Основними джерелами забруднення повітряного басейну Жовтоводської міської територіальної громади є промислові підприємства (гірничо-металургійного, хімічного напрямку та ін.) і транспорт, які зосереджені в місті. Крім цього, особливістю м. Жовті Води є радіоактивне забруднення повітряного басейну.

Відповідно до статистичної інформації обсяг викидів від стаціонарних джерел у 2021 році становив 689,3 т. Найбільшими підприємствами – забруднювачами атмосферного повітря Жовтоводської МТГ є: ДП «СхідГЗК», КП «Жовтоводськтепломережа» та КП «Жовтоводський водоканал» ДОР». Також на території громади наявні хвостосховища, які є основними перешкодами в боротьбі за чисте повітря та деякі інші структури, вплив яких менш значний, це і транспорт, і котельні, і опалення за допомогою газу та печей для дров, що використовують люди у приватному секторі. Одночасно, важливою проблемою є і зношеність газоочисного обладнання, яке встановлено на стаціонарних джерелах викидів підприємств. Дане газоочисне обладнання уловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі речовини – оксиди азоту, вуглецю, сірки, сполуки хлору та інші викидаються в атмосферне повітря без очищення.

Інтенсивне забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин є суттєвим фактором ризику виникнення та ускладнення перебігу у населення гострих та хронічних захворювань дихальних шляхів, бронхолегеневої системи, алергічних станів, тощо. Доведено прямий зв'язок між інтенсивністю забруднення повітря і станом здоров'я, а також зростанням хронічних неспецифічних захворювань, зокрема таких, як атеросклероз, хвороби серця, рак легенів тощо. Забруднене повітря значно знижує імунітет.

Радіоактивне забруднення повітряного басейну міста: в ході проведення радонової зйомки твердотільними детекторами для визначення об'ємної активності радону в повітрі було зафіксовано значення активності радону на рівні 16-28 Бк/м³, що перевищує норматив США згідно якого концентрація радону в повітрі не повинна перевищувати 18,5 Бк/м³. Дані показники свідчать про наявність джерел радону та необхідність детального обстеження та моніторингу. Підвищені концентрації радону відзначені і в районі розміщення гідрометалургійного заводу з переробки уранових руд і хвостосховища «КБЖ» на півночі (від 44 до 73 Бк/м³) та в районі чинного хвостосховища «Щ» (від 45 до 55 Бк/м³).

Вплив на стан атмосферного повітря, спричинений автотранспортом, є незначним та складає близько 31-34 % від загальної кількості викидів шкідливих речовин. Проте викиди від автотранспорту особливо небезпечні для здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини. Вплив викидів може посилюватись з причини експлуатації технічно – зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття. В результаті фотохімічних реакцій забруднюючих речовин, спричинених викидами підприємств та автотранспорту, що утворюється в повітрі громади, погіршується і стан здоров'я людини. Він спричиняє сльозотечу, різь в очах, сухий кашель, нудоту, головний біль, стискання в грудях, задишку, загальну слабкість, є причиною розладів функцій органів дихання. Забруднення атмосферного повітря діоксидом сірки частіше призводить до виникнення таких захворювань, як хронічний і астматичний бронхіт, бронхіальна астма, емфізема легенів.

2. Забрудненням водних об'єктів скидами забруднюючих речовин ізворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства.

Поверхневі води в межах Жовтоводської громади представлені річкою Жовтою та її притоками, які зрегульовані ставками. Джерелом забруднення поверхневих вод є поверхней стік, який формується на території міста, виробничих майданчиках промислово-комунальних підприємств.

Випуски існуючих мереж зливової каналізації не мають очисних споруд і води відводяться на рельєф.

Загалом, незважаючи на хвилюподібну динаміку, спостерігається загальна тенденція до зниження загального обсягу скиду зворотних вод в поверхневі водні об'єкти (з 2017 року по 2022 рік на 20,9%, що пов'язано з переходом підприємств на замкнуті водозворотні цикли та зі зменшенням обсягів споживання питної та технічної води та відповідно зменшення водовідведення усіх без винятку промислових підприємств, а особливо основного споживача ДП «СхідГЗК».

Достатньо великим джерелом забруднення р. Інгулець є дощові й талі води, що потрапляють в неї від селітебної зони громади, а також злизові стоки з забрудненої території промислових підприємств, які не мають зливової каналізації. Пропускна спроможність мережі зливової каналізації не забезпечує відведення стоків під час дощу і розтавання снігу. Дощові та талі стічні води не проходять очистку перед скиданням у злизову каналізацію громади.

3. Проблемами щодо умов скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти.

Досить гостра екологічна проблема для всієї громади, яка потребує невідкладного та якісного вирішення це - загроза затоплення шахти ТОВ «Восток Руда» та можливе виникнення радіоекологічної надзвичайної ситуації. У 2002 році почалося затоплення гірничих виробок і відпрацьованих блоків шахти. А з 2003 року вже - неконтрольоване затоплення горизонтальних, вертикальних, похилих виробок і пустот відпрацьованих блоків і камер шахти. З часом буде затоплений провал і почнуться зрушення і обвалення його бортів. Це свого часу торкнеться прилеглих житлових будинків. В колодязях, льохах та річці Жовта, яка впадає до річки Інгулець в межах села Іскрівки, з'явиться вода з вмістом урану, який перевищує в десятки разів токсикологічні та радіологічні гігієнічні нормативи. Подальше затоплення загрожує для міста Жовті Води, і всього регіону Інгулецького басейну екологічною катастрофою.

4. Радіоактивне забруднення ґрунтів (та необхідність їх рекультивації) та приміщень

Використання радіоактивних матеріалів при будівництві доріг, житла, інших споруд призвело до утворення локальних аномалій, а саме ділянок з радіаційним фоном на рівні 40-500 мкр/год. Виявлено забруднення ґрунтів, такими радіонуклідами, як уран-238, радій-236, свинець-210 і полоній-210. У поверхневому шарі ґрунту концентрація урану-238 перевищує фонову в 2-7 разів, радію-226 - у 2-9, свинцю-210 - в 2-25, полонію-210 - в 2-17 разів.

У ході реалізації Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води на 2013-2022 роки площа рекультивованих (деактивованих) земель за період 2013-2021 року складає лише 0,318 га, при тому що необхідна площа рекультивації земель у місті становить 22,702 га. Дані показники свідчать про вкрай низький відсоток виконання даного заходу.

- радіоактивне забруднення приміщень у старому районі міста. З 2004 – 2011 роки під час обстеження житлових приміщень на вміст радону встановлено перевищення концентрації рівня радону у 493 приміщеннях, або 41,8% від загальної кількості обстежених приміщень (1181). Концентрація радону у повітрі більшості житлових приміщень міста Жовті Води перевищує граничні норми НРБУ-97, а у деяких оселях – більше, ніж у 8 разів.

У 2012-2013 роках обстеження житлових приміщень на вміст радону старої забудови міста зафіксувало перевищення концентрації об'ємної активності рівня радону 222 у 336 приміщеннях, або 39,3% від загальної кількості обстежених приміщень (856).

Загалом, протягом 2013 – 2021 року у 845 приміщеннях були проведені обстеження на вміст радону. Загальна площа житла, яке приведене у відповідність з Нормами радіаційної безпеки України (НРБУ-97) становить 3043,4 кв.м, при запланованій площі у 6787,2 кв.м. Захід виконаний менше, ніж на половину та потребує невідкладного виконання протягом 2023-2027 років.

5. Поводженням з відходами I-IV класів небезпеки.

Досить гостро для Жовтоводської громади стоїть екологічна проблема, яка потребує невідкладного та якісного вирішення, це:

велика кількість накопичених промислових відходів, відходів уранового виробництва та радіоактивних відходів. В громаді накопичено близько 50 млн.т відходів, у тому числі 1,4 млн.т

токсичних I-IV класів небезпеки. Відходи переробки на ГМЗ уранових руд зберігаються у хвостосховищі балки «Щербаківська».

відсутність системи поводження з негабаритними та будівельними відходами, ефективної системи поводження з ТПВ. Загалом у 2019 році у місті Жовті Води було утворено 3968 т ТПВ, 51% відходів - це потенційний ресурс, який може бути використаний як вторинна сировина, проте через відсутність ефективної системи роздільного збору сміття у громаді, дані відходи вивозяться на полігони ТПВ та створюють додаткове навантаження на них.

В громаді відсутні контейнери та спецавтотранспорт для збирання, зберігання та вивезення таких відходів, відсутня система збору відходів I-IV класів небезпеки від населення і як наслідок призводить до того, що більшість з таких відходів потрапляють на полігон ТПВ та без відповідного поводження створюються небезпечні для навколишнього природного середовища умови.

Актуальним є питання утилізації небезпечних відходів, що утворюються населенням: відпрацьованих акумуляторних батарей, масел та шин від експлуатації приватного автотранспорту, відпрацьованих люмінісцентних ламп від освітлення приміщень та ін.

6. Організацією контролю радіаційної безпеки щодо впливу на навколишнєприродне середовище об'єктів з радіоактивними відходами, при ліквідаціїнакопичувачів (хвостосховищ) відходів виробництв з підвищеними рівнямирадіоактивності та рекультивації земель, що мають радіоактивне забруднення.

Накопичення радіоактивних відходів уранодобувної та уранопереробної промисловості залишається гострою проблемою громади, оскільки, незадовільні умови зберігання відходів-хвостів та відсутність системи постійного моніторингу території міста, у тому числі радіаційного, медико-біологічного стану навколишнього середовища, призводять до подальшого радіоактивного і хімічного забруднення навколишнього природного середовища, шкідливого впливу на стан здоров'я населення.

В ході реалізації заходів Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води на 2013-2022 роки, відповідно за 2013-2021 рік вдалося виконати лише 31,9% від запланованого об'єму робіт для створення системи постійного моніторингу території м. Жовті Води. Відсутність такої системи не дозволяє визначити рівень забруднення навколишнього середовища на певній території за певний проміжок часу та розробляти науково обґрунтовані рекомендації для прийняття управлінських рішень для запобігання негативним змінам.

Завдяки реалізації заходів Програми передбачається закінчити облаштування системи постійного моніторингу у м. Жовті Води до кінця 2027 року на 100%.

Аналіз основних екологічних проблем:

Атмосферне повітря

Фактор забруднення атмосферного повітря знаходиться в постійно динамічному стані та залежить від багатьох складових. Для суттєвого покращення стану атмосферного повітря необхідно вирішення наступних питань:

- забезпечення фінансування ефективних методів і розробок по будівництву установок очистки газоподібних шкідливих речовин з газів (оксидів азоту, ангідриду сірчистого, оксиду вуглецю), що виділяються від основних технологічних агрегатів виробництв.

В частині зменшення викидів від автотранспортних засобів вкрай потрібно проведення наступних заходів:

- розгляд питання щодо спорудження та оснащення контрольно-регулюючих пунктів для перевірки і зниження токсичності відпрацьованих газів транспортних засобів;
- сприяння переведенню автомобільного транспорту на альтернативні види моторного палива (біодизель та інші);
- популяризація електромобілів.

Серед запланованих заходів Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води на 2013-2027 роки передбачається встановлення системи постійного моніторингу території міста, у т.ч. стану навколишнього природного середовища, радіаційного,

медико-біологічного стану, що дозволить систематично відстежувати радіаційне забруднення повітря у місті та вживати необхідних заходів для його мінімізації.

Водні ресурси

На стан водних ресурсів впливають:

- Недостатня потужність та фізичне зношення очисних споруд підприємств-забруднювачів Жовтоводської МТГ.
- Відсутність проєктів водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів Жовтоводської МТГ.
- Незадовільне виконання водоохоронних заходів основними підприємствами-забруднювачами.
- Утворення значних обсягів шахтних вод.
- Затоплення шахти ТОВ «Восток-Руда»
- Недостатня освітня діяльність у сфері охорони та раціонального використання водних ресурсів Жовтоводської МТГ.

З метою захисту водних ресурсів від виснаження та забруднення, в тому числі вирішення вищезазначених проблем, в громаді діє Програма раціонального використання території міста Жовті Води на 2019-2023 роки» (зі змінами), переліком завдань і заходів якої передбачено:

- проєктування та визначення в натурі водоохоронних зон та прибережних захисних смуг річки Жовта;
- визначення в натурі водоохоронних зон та прибережних захисних смуг існуючих в місті водойм та виготовлення водних паспортів водойм.

Відходи

Проблеми місцевого значення: відсутність сміттесортувальних та сміттєпереробних заводів, а також достатньої кількості спеціалізованих полігонів для поховання неутилізованих залишків.

Проблеми, що потребують вирішення на загальнодержавному рівні: неврегульованість законодавчої бази у сфері поводження з відходами.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Законом України “Про охорону навколишнього природного середовища” (№1264-ХІІ від 26.06.1991) визначено (ст.19), що виконавчі органів сільських, селищних, міських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища в межах своєї компетенції:

- а) здійснюють реалізацію рішень відповідних рад;
- б) координують діяльність підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідно села, селища, міста, незалежно від форм власності та підпорядкування;
- в) організують розробку місцевих екологічних програм;
{Пункт "г" частини першої статті 19 виключено на підставі Закону №2756-VI від 02.12.2010}
- д) затверджують за поданням обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а на території Автономної Республіки Крим - органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища для підприємств, установ та організацій ліміти використання природних ресурсів, за винятком ресурсів загальнодержавного значення, ліміти скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, за винятком скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення або навколишнього природного середовища за межами відповідно села, селища, міста;

- е) організують збір, переробку, утилізацію і захоронення відходів на своїй території;
- є) формують і використовують місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища у складі місцевих бюджетів;
- ж) погоджують поточні та перспективні плани роботи підприємств, установ та організацій з питань охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів;
- з) забезпечують систематичне та оперативне інформування населення, підприємств, установ, організацій та громадян про стан навколишнього природного середовища, захворюваності населення;
- и) організують екологічну освіту та екологічне виховання громадян;
- і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад можуть здійснювати й інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Засади екологічної політики України визначені Законом України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року” (№2697-VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку. Відповідно до Указу Президента України “Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року” (№722/2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року. Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України “Про стратегічну екологічну оцінку” (№2354-VIII від 20.03.2018). Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№214/95-ВР від 06.06.95) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів, з урахуванням Водної стратегії України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022-2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 №1134.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 набрав чинності Закон України “Провнесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування” від 07.02.2017 №1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування. Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами: Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування”; Постанова Кабінету Міністрів України “Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується”; Державні санітарні норми та правила “Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною”; Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України “Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовину водні об'єкти із зворотними водами”; Постанова Кабінету Міністрів України “Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів”. Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України “Про охорону атмосферного повітря” (2707-XII від 16.10.92). Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря: Постанова Кабінету Міністрів України “Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря”; Постанова

Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами”; Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря”; Посібник з інвентаризації джерел викидів в атмосферне повітря; максимальні допустимі концентрації та “можливі рівні безпечного ефекту” для забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для заселених територій. Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України “Про відходи” (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров’я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону “Про відходи”. В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України “Про інвестиційну діяльність” (№1560-ХІІ від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об’єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст.4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст.21). Крім цього, в ст.8 зазначається, що інвестор зобов’язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України “Про оцінку впливу на довкілля” (№2059-VIII від 23.05.2017).

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Закон України “Про стратегічну екологічну оцінку”, ухвалений Верховною Радою України 20.03.2018р. У ньому СЕО визначається у процедурному аспекті: СЕО – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом’якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування. Засади екологічної політики України визначені Законом України “Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року” (схвалено Верховною Радою України 28.01.2019р.). У цьому законі СЕО виступає одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012р. №659) затверджено Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації). Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог “Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище”.

02.05.2023р. Постановою Кабінету Міністрів України №430 було затверджено Порядок ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки, який забезпечить систематизацію, відкритість та доступність інформації щодо СЕО; підвищить прозорість відповідних процедур для заінтересованих осіб та потенційних інвесторів; сприятиме кращій обізнаності та ширшому

залученню громадськості до СЕО документів державного планування, їх розробки та затвердження.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

В процесі розробки стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз первинних наслідків від впливу на стан середовища існуючих об'єктів та очікуваних вторинних наслідків від прогнозованого впливу реалізації проєктних рішень – як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупний вплив.

Первинний екологічний вплив безпосередньо пов'язаним з впливом розміщення існуючих і проєктних об'єктів на екосистему (забруднення атмосфери при будівництві та експлуатації) і вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі (можливе збільшення бронхо - легневих захворювань серед населення внаслідок забруднення атмосфери).

На основі проведеного аналізу у розділах 2-4 для населення, стану атмосферного середовища, водних ресурсів, ґрунтів та біорізноманіття первинний екологічний вплив від реалізації заходів, запропонованих Стратегією оцінюється як прийнятний.

На підставі відсутності первинного негативного впливу вторинний вплив, як наслідок, вважається також прийнятним.

Згідно із “Методичними рекомендаціями із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування”, затвердженими Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 №296, наслідки для довкілля, ут.ч. для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Кумулятивні наслідки- цесукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом часу перевершують її можливість їх асиміляції або трансформації.

Ймовірність того, що реалізація ДДП призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності будуть мати значний сумарний негативний вплив на довкілля, – є незначною. Це пов'язане з тим, що всі види впливів на навколишнє середовище мають незначну за силою та масштабом дію (незначне збільшення чисельності населення, додаткове енерго- та ресурсоспоживання). Тому наявність та розвиток кумулятивних наслідків мало ймовірні.

При дотриманні та виконанні всіх передбачених заходів Стратегії, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин, не передбачається. Детальна оцінка кумулятивного впливу буде можлива в процесі експлуатації існуючих та проєктних об'єктів з урахуванням даних моніторингу навколишнього середовища та проведення відповідних розрахунків. Зокрема, змін клімату і мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується, оскільки в результаті експлуатації об'єктів та проведення робіт, згаданих у Стратегії, відсутні значні виділення теплоти та парникових газів. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Синергічні наслідки - сумарний ефект, який формується, коли при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремого компоненту. Синергічні наслідки для

проектованої діяльності - не передбачаються. При проведенні будівельно-монтажних робіт, реконструкції, робіт з рекультивації порушених і забруднених земель, негативний вплив на складові довкілля згідно з аналізом ризиків, що описані у Розділі 4, матиме тимчасовий та локальний характер і розрахований виключно на період робіт.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10 - 15 років), за результатами оцінки Стратегії наразі не передбачаються через відсутність у проаналізованих матеріалах відповідних технічних показників і часових параметрів.

До **довгострокових наслідків** відноситься закономірні зміни стану навколишнього природного середовища в часі, що склалися під впливом багаторічних фізико-географічних: ландшафтних, гідрологічних, кліматичних, сейсмічних, карстових умов, які можуть вплинути на стан довкілля і здоров'я населення. В даному випадку значного негативного впливу під час планованої стратегічної діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Постійні наслідки для довкілля існуючих і проектних об'єктів, наприклад, наслідки від рекультивації порушених і забруднених земель, розчищення русла р. Жовта - аналізуються в процесі проведення оцінки впливу на довкілля (ОВД).

Тимчасові наслідки для довкілля – при виконанні підготовчих та будівельних робіт вплив на навколишнє середовище на атмосферне повітря матиме короточасний та локальний характер.

Вплив на атмосферне повітря. Розвиток Жовтоводської МТГ як конкурентоспроможної громади ймовірно може призвести до погіршення якості атмосферного повітря внаслідок збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел (промислових та сільськогосподарських підприємств) та пересувних джерел (автомобільний транспорт), при проведенні будівельно-монтажних робіт, рекультивації порушених і забруднених земель та ін.

В цілому вплив цих факторів тимчасовий і розрахований виключно на період виконання даних робіт.

Підприємствами промисловості та теплоенергетики вживаються заходи з визначення механізму фінансового забезпечення реконструкції, модернізації, технічного переоснащення обладнання.

До позитивного впливу від реалізації заходів Стратегії можна віднести створення системи постійного моніторингу території міста, у т.ч. стану навколишнього природного середовища, радіаційного, медико-біологічного стану, передбачених проектом Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води на 2013-2027 роки.

Вплив на водні ресурси. Ймовірне збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води, що спричинить погіршення якості водних ресурсів.

Стратегія не передбачає заходів, пов'язаних із збільшенням скидання зворотних стічних вод чи забруднення поверхневих водних об'єктів.

Загалом, вплив від реалізації заходу ДДП сприятиме покращенню гідрологічного режиму, якості води у річці та санітарно-гігієнічного стану території громади.

Основними заходами Стратегії щодо вирішення найважливіших проблемних питань з охорони і раціонального використання водних ресурсів є реконструкція та капітальне будівництво мереж водопостачання, водовідведення та каналізаційних очисних споруд.

Відходи. Розвиток промислової інфраструктури в громаді збільшить утворення відходів I-IV класів небезпеки. Для вирішення питання необхідно більш наполегливо та прискорено створювати систему переробки, утилізації, видалення утворених промислових відходів та відходів, що утворюються, для їх послідовного використання як вторинних ресурсів в будівельній та інших виробничих галузях.

Розвиток системи поводження з твердими побутовими відходами дасть змогу навпаки зменшити обсяги утворюваних відходів та направлення їх на вторинне використання, що зменшить навантаження на навколишнє природне середовище. Забруднення навколишнього середовища відходами не передбачається.

Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Стратегії не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, появи таких загроз, як зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози, а проведення будівельних робіт, комплексу робіт із реабілітації забрудненої території міста, рекультивація порушених і забруднених земель, здійснення заходів протирадіаційного захисту тільки покращить екологічну обстановку на території громади.

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. Можливий негативний вплив у ході проведення заходів з будівництва, реконструкції об'єктів, рекультивації земель, який зумовлений

шумовим навантаженням від роботи спецтехніки на фауну ділянок, де будуть проводитись роботи. Даний вплив є тимчасовим та короткостроковим і після завершення робіт припиниться. Стратегією передбачено благоустрій існуючих та створення нових зелених зон, парків, скверів, алей, зон відпочинку.

Вплив на культурну спадщину. Реалізація завдань Стратегії дозволить зберегти та утримувати в належному стані історичні і культурні пам'ятки громади.

Вплив на клімат. Стратегією не передбачається виконання заходів та реалізація проєктів, виконання яких здатне викликати зміну клімату на території громади чи мікроклімату окремох прилеглих територій.

Вплив на здоров'я населення. Можливе санітарно-епідеміологічне навантаження на здоров'я населення в ході реалізації Стратегії. Проте, одним із основних завдань Стратегії є:

- забезпечення доступної й якісної спеціалізованої медичної допомоги населенню, динамічний розвиток системи охорони здоров'я з орієнтацією на запобігання захворювань;
- дотримання соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я шляхом виконання соціальних гарантій пільгових категорій громадян, забезпечення їх лікарськими засобами, продуктами харчування, медичними виробами;
- оздоровлення мешканців міста у відділенні відновлювального лікування комунального некомерційного підприємства “Жовтоводська міська лікарня”;
- придбання медичного обладнання і медикаментів для забезпечення комунального некомерційного підприємства “Жовтоводська міська лікарня”, що у свою чергу, покращить якість надання медичних послуг мешканцям громади.

В ході реалізації заходів прогнозується тільки позитивний вплив на здоров'я населення, який допоможе знизити соціальну напруженість у громаді та підвищити комфортність умов для проживання мешканців.

Вплив на інфраструктуру. Реалізація Стратегії ймовірно може мати вплив на інфраструктуру громади. Проте виконання завдань Стратегії має забезпечити модернізацію та розбудову інженерної інфраструктури, відновити та продовжити термін експлуатації наявного житлового фонду.

Екологічне управління, моніторинг та інше. Стратегією не передбачено послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є мінімальною.

Транскордонний вплив під час реалізації заходів Стратегії не передбачається.

Таким чином, реалізація Стратегії не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Реалізація багатьох завдань Стратегії має призвести до покращення екологічної ситуації в регіоні.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання «Стратегії розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на період до 2027» нижче наведені доцільні та досяжні заходи, які передбачається вжити на етапах її реалізації.

Таблиця 7.1. Перелік інвестиційних проєктів/заходів щодо забезпечення виконання завдань Стратегії

Назва проєкту, зміст заходу	Очікуваний результат
Будівництво нового сірчаноокислотного цеху (СКЦ) ГМЗ продуктивністю 240-270 тис.тонн	Буде збудована нова сірчаноокислотна установка модульного типу, яка забезпечить потреби урановидобувного виробництва та надасть можливість реалізовувати сірчану кислоту

Назва проєкту, зміст заходу	Очікуваний результат
на рік	споживачам або віддавати інвесторам на реалізацію. Зниження негативного впливу на навколишнє природне середовище.
Технічне переоснащення гідрометалургійного заводу (ГМЗ)	Буде виконана заміна морально застарілого та технічно зношеного обладнання для можливості підтримати діюче виробництво та зробити його більш енергоефективним, що надасть можливість знизити собівартість уранооксидного концентрату. Зниження негативного впливу на навколишнє природне середовище.
Створення інвестиційних продуктів	Наявність базового, ключового маркетингового інструменту, яким являється інвестиційний паспорт, надасть потенційним інвесторам таку специфічну інформацію про громаду, яка дозволить оцінити переваги та можливості інвестування. А наявність пропозицій інвестиційної нерухомості і земельних ділянок надасть можливість потенційним інвесторам і розглядати нашу громаду в якості місця для реалізації своїх інвестиційних проєктів. Тобто розробка проєкту підвищить інвестиційну привабливість громади і надасть потенційним інвесторам інформацію, необхідну для прийняття інвестиційних рішень.
Розвиток підприємницької діяльності	Створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього підприємництва. Підтримка підприємницьких ініціатив. Буде відкрито соціальний заклад харчування, створено скульптурний парк, виставковий зал для суб'єктів господарювання та ін. Розробка єдиного інформаційного простору стимулюватиме розвиток бізнесу в громаді, сприятиме збільшенню кількості суб'єктів господарювання.
Інвентаризація земель сільських територій	Цільове використання земельних ділянок
Розвиток туризму	Виготовлення презентаційної продукції про туристичні маршрути та об'єкти. Створення карти туристичних маршрутів громади та промороликів та інформаційних стендів про туристичний потенціал громади. Організація інформаційно-пізнавальних турів за місцями туристично-рекреаційної привабливості громади та регіону.
Реалізація завдань та заходів Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води на 2013-2027 роки	Поліпшення екологічного стану міста та стану здоров'я мешканців міста всіх соціальних верств і вікових категорій
Поліпшення екологічного стану житла та території громади	Виявлення потенційно забруднених ділянок вулиць громади, здійснення протирадонових заходів в квартирах житлових будинків та проведення комплексу робіт із реабілітації забрудненої території міста: рекультивація порушених і забруднених земель, здійснення заходів протирадіаційного захисту, захист від підтоплення окремих ділянок на території громади.
Будівництво, реконструкція, капітальні та поточні ремонти систем теплопостачання, водопостачання та очисних споруд в населених пунктах громади	- Завершено капітальний ремонт водогрійного котла ПТВМ-100 ст. №7 КП "Жовтоводськтепломережа" ЖМР, що забезпечить стабільну роботу водогрійної котельні, як єдиного джерела централізованого теплопостачання міста Жовті Води. - Покращення якості життєдіяльності населення громади шляхом проведення капітальних ремонтів та реконструкції систем водопостачання та очисних споруд
Організація управління процесами енергоефективності	Економічна вигода для споживачів електричної енергії гуртожитків.

Назва проєкту, зміст заходу	Очікуваний результат
	Забезпечення належної дії мереж зовнішнього освітлення згідно державних стандартів, технічних умов та норм.
Забезпечення комплексної системи управління відходами на території громади	Збудовано другу чергу полігону твердих побутових відходів з сортувальною лінією.
Благоустрій населених пунктів громади	В ході реалізації проєкту очікується виконати: - Благоустрій населених пунктів (приведення до належного естетичного стану об'єктів та елементів благоустрою); - Відновлення автобусних зупинок (20 од.); - Улаштування громадських туалетів (2 од.); - Реконструкція кладовища на території Жовтоводської міської територіальної громади; - Поліпшення стану матеріально-технічної бази КП «Чисте місто» (придбання сміттевоза, контейнерів єврозразка та ковшового типу, порталного навантажувача «Скіп-ліфт» 75, бульдозера); - Оновлення автотранспортного парку комунальних підприємств ЖМР; - Сприяння діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, обслуговуючих компаній та органів самоорганізації населення Жовтоводської міської територіальної громади (капітальний ремонт фасадів, капітальний ремонт покрівель, капітальний ремонт внутрішньобудинкових мереж, капітальний ремонт ліфтів) в межах бюджетів участі.
Будівництво, реконструкція, капітальні і поточні ремонти об'єктів інфраструктури, мереж зовнішнього освітлення вулиць та доріг громади	В ході реалізації проєкту очікується виконати: - Проведення капітального ремонту/реконструкції елементів благоустрою громади; - Капітальний ремонт мостів; - Капітальний ремонт проїжджих частин вулиць громади; - Відновлення транспортного сполучення між м. Жовті Води та с. Мар'янівка; - Реконструкція мереж зовнішнього освітлення віддалених районів громади; - Реконструкція вуличного освітлення районів громади.
Забезпечення правопорядку та публічної безпеки на території громади	В ході реалізації проєкту очікується виконати такі завдання: - Підвищення рівня правопорядку, забезпечення безпеки населення; - Розбудова системи відеоспостереження; - Будівництво світлофорних об'єктів громади; - Створення умов для утримання безпритульних тварин; - Приведення протирадіаційних укриттів до стану придатного для використання.
Підвищення якості та доступності послуг у сфері охорони здоров'я	В ході реалізації проєкту очікується виконати: - Капітальний ремонт та реконструкція будівель комунальних закладів охорони здоров'я громади. Будівництво модульних об'єктів медичного призначення. - Капітальний ремонт протирадіаційних укриттів комунальних закладів охорони здоров'я громади. - Реконструкція системи киснепостачання, капітальний ремонт мереж тепло, електропостачання, водопостачання та водовідведення будівель комунальних закладів охорони здоров'я громади. - Капітальні та поточні ремонти окремих елементів будівель, елементів благоустрою будівель, проведення планово-попереджувальних ремонтів комунікацій в комунальних закладах охорони здоров'я громади. - Заходи з енергозбереження будівель, забезпечення будівель альтернативними джерелами енергії та будівництво автономної

Назва проєкту, зміст заходу	Очікуваний результат
	системи опалення будівель комунальних закладів охорони здоров'я громади. - Забезпечення протипожежних заходів в комунальних закладах охорони здоров'я громади. - Надання медичних послуг первинної медико-санітарної допомоги у віддалених районах громади. - Дотримання соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я. - Відкриття реабілітаційного центру в громаді. - Розвиток надання нових медичних послуг в громаді. - Оновлення та зміцнення матеріально-технічної бази комунальних закладів охорони здоров'я в умовах реформування галузі. - Оновлення автопарку комунальних закладів охорони здоров'я. - Подолання кадрового дефіциту серед лікарів. Якісна та своєчасна медична допомога населенню.
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	Забезпечення відповідних санітарних умов для харчування учнів відповідно до вимог системи НАССР. Оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти. В ході реалізації проєкту буде збільшено кількість відвідувачів, розшириться коло клубних формувань, збільшиться кількість заходів.
Забезпечення надання якісних освітніх послуг	Забезпечення сталого інноваційного розвитку дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти. Створення безпечного освітнього середовища. Будівництво, реконструкція та капітальний і поточний ремонт закладів освіти громади
Будівництво, реконструкція, капітальні та поточні ремонти закладів культури громади	В ході реалізації проєкту буде збільшено кількість відвідувачів, розшириться коло клубних формувань, збільшиться кількість заходів.
Реставрація та реставраційні ремонти об'єктів культурної спадщини	Збереження експлуатаційної здібності будівлі, як культурної спадщини місцевого значення. Забезпечення безпечного відвідування Палацу Культури громадянами.
Забезпечення розвитку закладів фізичної культури і спорту	Розвиток всіх видів спорту в громаді.
Забезпечення соціального захисту населення	Створення ефективної системи надання соціальних послуг та забезпечення ними всіх хто їх потребує. Задоволення потреб соціальними послугами людей, що опинились в складних життєвих обставинах та забезпечення оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей у Жовтоводській МТГ. Створення умов для якісного надання соціальних послуг шляхом проведення капітального ремонту приміщення надавача соціальних послуг КЗ «Центр надання соціальних послуг» Жовтоводської міської ради.
Створення Жовтоводського академічного ліцею	Розбудова якісної та доступної повної загальної середньої освіти. Ефективне впровадження реформи “Нова українська школа”
Проведення культурно-мистецьких заходів для всебічного розвитку творчих здібностей	В ході реалізації проєкту очікується підвищення культурного рівня громадян та популяризація туристичних можливостей громади. Посилення підтримки проведення культурно-мистецьких заходів в громаді, створення сприятливих умов для розвитку культурних і творчих ініціатив з урахуванням місцевих особливостей, розв'язання проблем національно-культурного розвитку, збереження національно-культурної спадщини, задоволення інтелектуальних та духовних потреб населення. Створення умов для популяризації національних традицій, культурної самоідентифікації, розвитку професійного мистецтва та аматорської творчості громадян.

Назва проєкту, зміст заходу	Очікуваний результат
Підвищення якості та доступності адміністративних та соціальних послуг	Введення в дію модульного ЦНАПу, створення Сервісного офісу у справах ветеранів та Центру Життєстійкості на базі КЗ ЦНСП ЖМР
Розвиток е-демократії	Система електронного документообігу (СЕД) дозволить ефективно керувати обігом документів в електронному форматі. Вона замінить традиційний паперовий документообіг, спрощуючи процеси збереження, передачі, реєстрації й контролю документів в органах місцевого самоврядування. Впровадження системи електронного голосування забезпечить об'єктивність волевиявлення громадян та легітимність прийняття ними відповідних рішень. Для врахування суспільної думки буде забезпечено роботу платформи електронної демократії «ДЕМ Консультації з громадськістю»
Участь громадян в управлінні громадою	- Активізація населення громади в сфері місцевого самоуправління. - Реалізація пріоритетних місцевих ініціатив. - Забезпечення прозорості влади та демократизації суспільних процесів.
Розвиток системи національно-патріотичного виховання	Збільшення щороку рівня охоплення населення громади заходами, які формують українську громадянську ідентичність на основі суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність); збільшення чисельності молоді, готової до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України; збільшення чисельності населення громади, охопленого проєктами національно-патріотичного виховання.

Водночас, це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації конкретних заходів і проєктів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в т.ч. згідно вимог Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону земель» тощо.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Стратегія розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на період до 2027 розроблена з урахуванням довгострокових перспектив та визначає пріоритетні цілі соціально-економічного розвитку Жовтоводської громади:

1. Громада збалансованого економічного розвитку
2. Громада екологічної та енергетичної безпеки
3. Громада комфортних та безпечних умов проживання
4. Громада ефективного врядування

У процесі складання СЕО Стратегії, зважаючи на комплексність її рішень, призначених для різних видів (промислово-виробничої, соціальної, рекреаційної, комунікаційної та ін.) діяльності, доцільно розглядати наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище:

Альтернатива 1: Максимально сприятливий сценарій - прийняття та реалізація проєкту Стратегії із виконанням передбачених усіх заходів.

Альтернатива 2: «Нульовий» сценарій - тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку не затвердження або не реалізації зазначеного документа державного планування.

Наслідки від прийняття альтернативи 1

Дана альтернатива демонструє позитивну динаміку, яка буде можлива за умови успішної реалізації Стратегії, докладання зусиль самої громади або через підтримку її сильних сторін зовнішніми можливостями.

Максимально сприятливий сценарій розвитку Жовтоводської міської територіальної громади (у порівнянні з існуючим станом) ґрунтується на таких припущеннях:

- закінчується війна з росією на користь України;
- зростає зацікавленість іноземних інвесторів у співробітництві із громадою та формуються привабливі інвестиційні і туристичні пропозиції;
- розвивається промислове виробництво;
- поліпшується стан дорожньої інфраструктури, об'єктів житлово-комунального господарства;
- за рахунок залучення коштів державної субвенції та інвестиційних коштів розвивається інфраструктура громади, в тому числі в сільській місцевості;
- зростає якість медичних та освітніх послуг;
- розвивається підприємництво;
- зменшується рівень дотаційності зведеного бюджету громади та зростають її можливості у місцевому економічному розвитку.

Крім того, зменшується вплив на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони та культурну спадщину.

Стратегією передбачається виконання ряду заходів спрямованих на мінімізацію наявних у громаді проблем.

Таким чином, прийняття Стратегії та виконання її завдань позитивно вплине на всю Жовтоводську громаду. ДДП з чітко визначеними заходами дозволить проводити їх більш ефективно та забезпечить відповідність пріоритетам державної екологічної політики.

Наслідки від прийняття альтернативи 2

При варіанті «нульової» альтернативи розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проєкт Стратегії не затверджується. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (у тому числі несприятливих) екологічних тенденцій.

Наявні можливості і конкурентні переваги використовуються ефективно, проте зовнішні загрози і багато внутрішніх проблем стримують позитивні зміни, незважаючи на зусилля з упровадження Стратегії. І як наслідок, «нульовий» сценарій - загострення економічних, соціальних, фінансових проблем, які будуть перешкоджати покращенню якості життя населення громади та його добробуту.

На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку громади був прийнятий варіант, що переважно відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні, та значною мірою сприяє досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні середовища, його благоустрою, та підвищують комфортність проживання населення.

Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках «нульового» сценарію подальший розвиток громади є досить ускладненим, і призведе до погіршення екологічної ситуації в її межах, продовження подальшого зносу інфраструктури, неефективного використання енергоресурсів і т.д..

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Стратегії. Це означає, що Стратегія спрямована на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку і не потребує розгляду альтернатив. Виконання запланованих заходів з охорони довкілля та здоров'я населення має спиратися на використання сильних сторін громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження Стратегії розвитку Жовтководської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області до 2027 року. Значущі наслідки для довкілля, в т.ч. для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Стратегії, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Закон України "Про стратегічну екологічну оцінку" встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля (ст.17). Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Стратегії;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що заходи та завдання Стратегії виконуються в повному обсязі, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Тому при реалізації заходів Стратегії щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД. Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО. Для моніторингу проєкту ДДП можуть залучатися акредитовані лабораторії.

Моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснюватиметься під час реалізації Стратегії з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище. Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проєкту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними й достатніми.

Моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння.

Моніторинг має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Моніторинг базуватиметься на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів), які демонструють наслідки для довкілля, в т.ч. для здоров'я населення:

- кількість викидів забруднюючих речовин на 1 кв.км території громади;
- зниження обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, тис. тонн/рік;
- зменшення кількості забруднюючих речовин, що скидаються із зворотними водами у поверхневі водні об'єкти, тис. тонн;
- зменшення обсягів утворення твердих побутових відходів, %;
- збільшення рівня охоплення населення послугами зі збору твердих побутових відходів;
- зменшення обсягу видалених відходів I-IV класів у спеціально відведені місця чи об'єкти, %;
- зниження рівня летальності при гострому інфаркті міокарда, %;
- зниження рівня госпіталізації пацієнтів з артеріальною гіпертензією, %.

Заходи з екологізації промислового виробництва

З метою підвищення конкурентоспроможності продукції та зміцнення конкурентних позицій на внутрішньому та зовнішньому ринках основна частка капітальних інвестицій у металургійному

комплексі спрямована на розвиток основних фондів: розширення, реконструкцію, технічне та технологічне переозброєння діючих виробництв. Основним джерелом фінансування капіталовкладень є власні кошти підприємств. На промислових підприємствах громади продовжується реалізація інвестиційних проєктів з підвищення технологічного рівня виробництва, реконструкції і технічного переоснащення підприємств, впровадження сучасних енергоефективних технологій і обладнання та заходів щодо збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту товарів, робіт і послуг.

Заходи щодо зменшення впливу транспорту на довкілля

Для зменшення впливу транспорту на довкілля, підприємствами, які є власниками транспортних засобів, та приватними перевізниками вживаються заходи щодо оновлення рухомого складу, який відповідає високому рівню екологічної норми з метою збереження навколишнього середовища.

Зменшення забруднення довкілля досягається шляхом раціональної експлуатації автобусів, а саме – підтримка транспортних засобів в технічно справному стані. При цьому, в процесі технічного обслуговування та огляду, особлива увага приділяється забезпеченню оптимальних налаштувань та своєчасному виявленню та усуненню несправностей механізмів і систем автомобільного двигуна.

Вживаються заходи щодо покращення поінформованості населення громади стосовно необхідності збереження біологічного та ландшафтного різноманіття

В ході проведення СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку території та підвищення якості життя населення.

Оцінка фактичного впливу здійснюється на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації господарської діяльності.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що Стратегія відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація її завдань та заходів не справить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Незважаючи на зазначене, рекомендується здійснення наступних контрольних заходів:

– порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками в громаді 1 раз на рік. У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів та завдань Стратегії;

– порівняння захворюваності населення з минулорічними показниками в громаді 1 раз на рік. У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Стратегії.

Моніторинг виконання Стратегії, як документу державного планування, пропонується здійснювати щороку.

Таблиця 9.1. Перелік індикаторів для моніторингу Стратегії

№	Індикатори
<i>Атмосферне повітря</i>	
1.	Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення
2.	Обсяги найпоширеніших забруднюючих речовин (оксид вуглецю, пил, оксиди азоту та діоксид сірки) в атмосферне повітря
3.	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на кв.км, т
4.	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг
<i>Водні ресурси</i>	
5.	Обсяги забору та використання свіжої води
6.	Обсяги скидання зворотних вод у водні об'єкти
7.	Обсяги скидання очищених і недостатньо очищених зворотних вод у водні об'єкти
<i>Відходи</i>	
8.	Обсяги утворення ТПВ на території громади
9.	Обсяги утворення промислових відходів на території громади

10.	Обсяги утилізованих промислових відходів
11.	Обсяги накопичених промислових відходів
Здоров'я населення	
12.	Природний приріст, скорочення (–) осіб
13.	Рівень захворюваності населення громади

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Враховуючи географічне місце розташування Жовтоводської МТГ Дніпропетровської області у центральній-східній частині України та знаходження на значній відстані від кордонів Росії, Туреччини та інших сусідніх країн, ймовірність транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у результаті прийняття та впровадження Стратегії соціально-економічного та культурного розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на 2024-2027 роки – не прогнозується.

У Стратегії відсутні заходи з проектування, будівництва чи функціонування потужних матеріальних об'єктів виробничого призначення, вплив від діяльності, яких може розповсюджуватись на території суміжних держав та негативно впливати на стан їхнього довкілля. Зважаючи на специфіку міста Жовті Води, заходи Стратегії також зорієнтовані на зменшення радіаційного фону в місті, а не навпаки на його збільшення, тому ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення вищевказаних країн не очікуються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Стратегія розвитку Жовтоводської міської територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року розроблена на середньостроковий період, виходячи із загальної оцінки соціально-економічної ситуації, наявних матеріально-технічних ресурсів та фінансових можливостей громади.

У Стратегії визначено основні пріоритетні напрямки економічного і соціального розвитку Жовтоводської МТГ в цілому та у відповідних галузях (сферах діяльності), завдання та заходи, спрямовані на реалізацію визначених пріоритетів.

Для забезпечення збалансованого розвитку громади в основу проекту Стратегії поряд з економічною та соціальною складовими включений екологічний напрям «Громада екологічної та енергетичної безпеки».

В ході проведення СЕО здійснено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах стабільного соціально-економічного розвитку громади та підвищення якості життя населення.

Стратегія відповідає принципам, пріоритетам, стратегічним, операційним цілям та завданням Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року та узгоджується з національними стратегічними екологічними цілями.

Заходи Стратегії відповідають стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року”.

Основними екологічними проблемами Жовтоводської МТГ є забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів, проблема поводження з промисловими та побутовими відходами, радіоактивне забруднення ґрунтів та приміщень, тощо.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля Жовтоводської громади визначаються законами України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року”, “Про охорону навколишнього природного середовища”, “Про охорону атмосферного повітря”, “Про стратегічну екологічну оцінку”, “Про оцінку впливу на довкілля”, “Про відходи”,

“Про інвестиційну діяльність”, Водним кодексом України, Указом Президента України “Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року”.

Реалізація Стратегії розвитку Жовтководської міської територіальної громади Кам’янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року не повинна призвести до появи нових негативних наслідків для довкілля (у т.ч. здоров’я населення), якщо під час її реалізації будуть належним чином враховані природоохоронні вимоги.

Реалізація багатьох завдань та заходів Стратегії має призвести до покращення екологічної ситуації в громаді та стану здоров’я населення, дозволить скоротити кількість проблемних питань, тим самим покращити економічні та соціальні умови проживання населення громади.

Моніторинг відібраних показників (індикаторів) впровадження Стратегії є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля та здоров’я населення матиме Стратегія. Кількість показників (індикаторів) можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку».
2. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».
3. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля».
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991р.
5. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України №296 від 10.08.2018р. «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».
6. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 29.12.2018р. №465 «Зміни до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування». Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України №260 від 18.07.2019р. «Про внесення змін до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».
7. Практичний посібник для посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування «Методичні рекомендації для проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», Асоціація міст України (АМУ), проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (проект ПРОМІС). – Київ, 2019.
8. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області, затверджена директором департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОВА від 18.08.2022р.
9. Екологічний паспорт Дніпропетровської області за 2021 рік, затверджений головою Дніпропетровської ОДА – начальником ОВА від 15.06.2022р.
10. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 №1134-р «Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року».
11. Головне управління статистики у Дніпропетровській області [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.dneprstat.gov.ua>.
12. Стратегія розвитку Жовтководської міської територіальної громади Кам’янського району Дніпропетровської області на період до 2027 року.
13. Стратегія регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року.
14. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2020р. №695.
15. Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення м. Жовті Води на 2013-2027 роки (розробник ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Укрекопроект», 2022р.).
16. Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р.
17. Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

Виконавці:

Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, голова робочої групи

Любов ЛЕВІНА

Начальник відділу економічного та інвестиційного розвитку виконавчого комітету Жовтководської міської ради, заступник голови робочої групи

Наталя БІЛЕНКО

Головний спеціаліст відділу економічного та інвестиційного розвитку виконавчого комітету Жовтководської міської ради, секретар робочої групи

Ірина ЗАХАРОВА

Начальник відділу охорони здоров'я виконавчого комітету Жовтководської міської ради

Валентина БОКА

Начальник Управління житлово-комунального господарства, капітального будівництва, комунальної власності та регулювання земельних відносин Жовтководської міської ради

Яна ВОРОЖКО

Начальник служби радіаційної безпеки та охорони навколишнього середовища ДП «СхідГЗК»

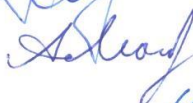
Володимир ЖУКОВ

Заступник головного інженера КП «Жовтководський водоканал» ДОР»

Валерій КОНОПЛЬОВ

Керівник ТОВ «Центр радіоекологічного моніторингу»

Олександр МОЛЧАНОВ

Головний спеціаліст відділу економічного та інвестиційного розвитку виконавчого комітету Жовтководської міської ради

Тетяна ОЛІЙНИК

Інженер з благоустрою КП «Чисте місто» Жовтководської міської ради

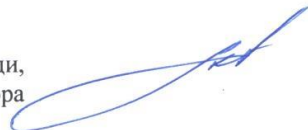
Ігор ПОРТНЯГІН

Головний фахівець з охорони навколишнього середовища КП «Жовтководський водоканал» ДОР»

Вікторія ПРОША

Депутат Жовтководської міської ради, заступник директора КП «Жовтководськтепломережа»

Олександр ХАВРЕНКО